

3 Поширені питання щодо передачі, реорганізації чи ліквідації закладів культури та створення центрів культурних послуг

4 У Донецькій області поживалася діяльність громадських активістів, які корисними справами сприяють розвитку прифронтового краю

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

П'ЯТНИЦЯ, 29 СІЧНЯ 2021 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№19 (6887)

ЦИТАТА ДНЯ

ДЕНИС ШМИГАЛЬ:

«Започаткування доступного іпотечного кредитування — це важливий крок нашої держави до цивілізованого світу».

Прем'єр-міністр про рішення уряду щодо створення механізмів із здешевлення таких кредитів для громадян України

Шлях до зниження тарифів

НОРМОТВОРЧИСТЬ. Верховна Рада доручила Кабінету Міністрів вивчити й представити пропозиції щодо внесення змін до законодавства для завершення нинішнього опалювального сезону, що допоможе знизити тарифи на послуги ЖКГ. Відповідну постанову №4650 «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» проголосували 337 народних депутатів.

Упродовж місяця уряд має подати пропозиції про збільшення витрат на виплату субсидій, передбачених у держбюджеті на 2021 рік, а також удосконалити механізм субсидій у частині критеріїв надання та розміру адресної допомоги, повідомляє УНІАН. Антимонопольному комітету парламент рекомендує вжити заходів щодо недопущення антиконкурентних узгоджених дій та зловживання монополією становищем на ринку суб'єктами господарювання, що надають населенню комунальні послуги.

А ось кандидатуру колишнього топменеджера НАК «Нафтогаз України» Юрія Вітренка на посаду першого віцепрем'єр-міністра — міністра енергетики народні обранці не підтримали вже вдруге.

ЦИФРА ДНЯ

140 млн грн

спрямує цього року столиця на закупівлю вакцин від COVID-19. Це можливість придбання препарату для щеплення близько 500 тисяч киян

Вартісна величина для соціальних потреб

АКТУАЛЬНО. Уряд вживає заходів для запровадження в Україні нової сучасної методології обчислення прожиткового мінімуму

Росії вкотре пробачили все

ПРИМАРНИЙ ДІАЛОГ. Депутати ПАРЕ вирішили підтвердити права російської делегації, бо санкції коштують їм надто дорого

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

За резолюцією, яка рекомендує підтвердити повноваження делегації Росії без жодних обмежень, проголосувало 107 депутатів, 36 висловилися проти. Попри певні сер-

йозні порушення Росії у галузі верховенства права та захисту прав людини, моніторинговий комітет рекомендував асамблеї йти шляхом діалогу з Москвою.

Ось як кремлівські гроші перемогли принципи ПАРЕ. Повноваження делегації РФ було оскаржено під час

відкриття сесії з ініціативи України на підставі істотних причин, якими вважають порушення країною-членом Ради Європи принципів верховенства права. Відповідну доповідь і резолюцію, яка мала вирішити долю повноважень росіян, готував моніторинговий комітет ПАРЕ.

Імовірність того, що ПАРЕ не підтвердить або якось обмежить права делегації РФ, була досить низькою. Адже, за влучним висловом німецького депутата Франка Швабе, ніхто в асамблеї не хотів опинитися в ситуації героя відомого кінофільму «День

сурка», який змушений був багато разів проживати один і той самий день. Депутати так само не хотіли знову зануритися у кругообіг санкційного протистояння з Росією, вихід з якого асамблея шукала довго й занадто ви-
гадливо.

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 29 січня 2021 року

USD 28.1929

за 1 долар США

EUR 34.1035

за 1 євро

RUB 3.6888

за 10 рублів

AU 51855.2

AG 712.24

за 1 трійську унцію

PT 29901.67

PD 64758.53

4 8 2 0 1 0 3 0 8 0 0 4 6

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Вартісна величина для соціальних потреб

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

На виконання указу Президента щодо запровадження в нашій державі нової сучасної методології обчислення прожиткового мінімуму Кабінет Міністрів схвалив для внесення до Верховної Ради проекти Законів України «Про внесення змін до пункту 5 підрозділу 1 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо встановлення окремих розрахункових величин»; «Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)»; «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо встановлення окремих розрахункових величин» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення розмірів оплати штрафів та грошових стягнень за адміністративні, кримінальні та інші порушення».

Ці документи передбачають, що прожитковий мінімум має бути вартісною величиною для визначення основних соціальних потреб людини на мінімальному рівні.

Тому прожитковий мінімум має застосовуватися виключно для визначення основних соціальних гарантій, які є для особи основним джерелом доходів: мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія за віком, державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям та інші види державної соціальної допомоги, які слугують для людини основним джерелом доходів.

Прожитковий мінімум має застосовуватися виключно для визначення основних соціальних гарантій, які є для людини основним джерелом доходів

Для ефективного бюджетного планування

У пояснювальній записці фахівців Мінсоцполітики щодо першого проекту закону йдеться, що мета його розроблення — *оптимізація механізму застосування розрахункових величин для визначення розмірів державних соціальних гарантій*. Обґрунтовується тим, що від розміру реального прожиткового мінімуму мають залежати тільки соціальні виплати, які є основним джерелом існування. А це має створити можливості для ефективного бюджетного планування, забезпечити передумови для суттєвого підвищення прожиткового мінімуму.

Цей законопроект передбачає внесення змін до Податкового кодексу України в частині застосування базової величини для грошових платежів і стягнень, які передбачається затверджувати законом про державний бюджет на відповідний рік, для кваліфікації адміністративних або кримінальних правопорушень в адміністративному та кримінальному законодавстві.

Мета другого законопроекту, за пояснювальною запискою, — *впорядкування розрахункової величини для визначення надбавок, підвищень та інших виплат, які залежать від прожиткового мінімуму, а також створення передумов для його підвищення до фактичного рівня*. Обґрунтовується тим, що вже давно на-

зріла потреба вдосконалення законодавства щодо врегулювання питань плати за надання адміністративних послуг, штрафів і грошових стягнень за адміністративні, кримінальні та інші порушення, які на сьогодні встановлюються від прожиткового мінімуму. Основні положення законопроекту передбачають змінити з 1 січня 2022 року підходи до визначення прожиткового мінімуму та вдосконалення сфери його застосування. Зокрема, вдосконалити методології визначення прожиткового мінімуму, перейти від нормативного методу розрахунку на нормативно-структурний, суть якого полягає в нормативному визначенні продовольчої складової відповідно до фізіологічної потреби людини.

Застосовуватимуть базові величини

У третьому законопроекті зазначається, що *прожитковий мінімум істотно впливає на планування видатків бюджетів усіх рівнів, оскільки на його основі визначаються розміри великої кількості виплат і видів допомоги*. Будь-яке збільшення прожиткового мінімуму спричиняє їх автоматичний перерахунок і необхідність додаткових видатків із бюджетів і пошук джерел їх відшкодування. Проте як вже зазначалося у першому законопроекті, від розміру реального прожиткового мінімуму мають залежати тільки соціальні виплати, які слугують основним джерелом існування. Тому проект цього акта передбачає, що під час складання бюджетної декларації слід враховувати, крім розмірів заробітної плати, прожиткового мінімуму, рівня його забезпечення, такі показники: базову величину для соціальних виплат на дітей, базову величину для соціальних виплат населенню, базову величину для грошових платежів і стягнень та базову величину для адміністративних зборів.

Четвертий законопроект передбачає *перегляд підходів до визначення розмірів штрафів і грошових стягнень за адміністративні, кримінальні та інші порушення*. В обґрунтуванні йдеться про те, що застосування прожиткового мінімуму слугує чинником стримування для підвищення основних державних соціальних гарантій. Тож цей законопроект передбачає, що базова величина для грошових платежів і стягнень із 2022 року визначатиметься в законі про державний бюджет України на відповідний рік. Порядок і періодичність (не менше ніж двічі на рік) перегляду базової величини для грошових платежів і стягнень визначає Кабінет Міністрів.

Росії вкотре пробачили все

(Закінчення. Початок на стор. 1)

Російська делегація вперше потрапила під санкції ПАРЄ у квітні 2014 року після анексії Криму, за що їй було позбавлено права голосу. Після того санкції автоматично пролонгували кілька разів, оскільки Росія відмовлялася виконати вимоги резолюцій ПАРЄ, серед яких були припинення анексії Криму та збройної агресії на Донбасі. На знак протесту делегація держдуми відмовилася брати участь у сесіях ПАРЄ, а Москва демонстративно у вигляді шантажу припинила виплати своєї частини внеску до бюджету Ради Європи.

Щоб повернути російську делегацію в ПАРЄ, у червні 2019 року асамблея внесла зміни до свого регламенту, які скасували всі серйозні санкції проти національних делегацій у вигляді позбавлення права голосу, виступів та представництва в асамблеї. Єдиною можливістю якось обмежити права країни-порушниця залишилися позбавлення окремих чле-

нів делегації деяких прав, наприклад, виступати доповідачами або входити до складу моніторингових місій ПАРЄ.

Проте вже після повернення в ПАРЄ російські депутати недвозначно заявили: будь-які спроби обмежити їхні права призведуть до того, що вони знову бойкотуватимуть асамблею. Тому пропозиція доповідача моніторингового комітету австрійського депутата Штефана Шеннаха підтвердити права російської делегації в ПАРЄ була цілком очікуваною.

Нелогічна резолюція

За змістом резолюція Шеннаха стала, мабуть, одним з найсуперечливіших документів серед тих, які ухвалила ПАРЄ за час свого 70-річного існування.

У восьми пунктах документа асамблея «засуджує негативні тенденції в галузі демократії, правовладдя та прав людини в Російській Федерації». Серед них останні зміни, внесені до Конституції Росії, зокрема положення, яке на-

дає право Конституційному суду оголошувати рішення ЄСПЛ такими, які можна не виконувати. А також закон, ухвалений у 2020 році, який передбачає кримінальну відповідальність за відчуження те-

Ймовірність того, що ПАРЄ не підтвердить або якимось чином обмежить права делегації РФ, апріорі була досить низькою.

риторії, що «робить вирішення питання Криму відповідно до міжнародного права практично неможливим».

Асамблея висловила стурбованість репресіями проти громадянського суспільства, опозиції, незалежних журналістів, переслідуваннями представників ЛГБТ-спільноти і створенням законодавчих перешкод для діяльності неурядових організацій. В окремому пункті ПАРЄ критикує російську владу за те, що немає розслідування отруєння Олек-

сія Навального, і говорить про неприйнятність арешту російського опозиційного політика та «застосування непропорційної сили проти мирних демонстрантів, які його підтримують».

Після переліку цих доволі серйозних звинувачень на адресу російської влади у резолюції зроблено несподіваний висновок: «Водночас асамблея наголошує на своїй постійній прихильності до діалогу як засобу досягнення довготривалих рішень і ухвалює рішення ратифікувати повноваження членів російської делегації».

Важливим пунктом резолюції, який було додано до цих слів і проголосовано в сесійній залі у вигляді поправки, стали застереження, мовляв, рати-

фікація повноважень російської делегації «жодним чином не є визнанням асамблеєю, навіть опосередковано, анексії Криму Російською Федерацією». Такі от дива європейської демократії.

Росія не матиме спокою в ПАРЄ

Під час дебатов проти підтвердження повноважень росіян виступали переважно представники делегації України та Грузії.

«Росія встановила негативний рекорд у порушень прав людини, вона незаконно анексує території інших держав. Діалог можливий, якщо вас чуєть. А Росія вас не бачить і не чує», — переконувала асамблею українська депутатка Леся Забуранна.

Але Штефан Шеннах закликав колег «йти шляхом діалогу, який нам коштував дуже дорого в останні роки». Він закликав Росію «забезпечити допуск усіх доповідачів ПАРЄ та комісара з прав людини Ради Європи і виконувати рішення ЄСПЛ». Дитяча наївність.

«Асамблея визнає, що Росія має величезні проблеми з демократією, але ті, хто закликає до санкцій, забувають, що їх легко запровадити, але важко позбутися. І в цьому полягає головна проблема», — розважливо зауважив фінський депутат Кіммо Кільюнен, наголосивши, що покарання у вигляді ізоляції — «не найкращий спосіб змінити світ».

Члени російської делегації мали змогу повноцінно працювати в асамблеї протягом усіх сесійних днів, але не могли голосувати за власні повноваження. Вони хоч і висловлювали легке роздратування з приводу самого оскарження, висновками резолюції були задоволені. Проте настрої росіян зіпсував український депутат Олексій Гончаренко. «Ми й надалі оскаржуватимемо ваші права і не здаватимемося доти, доки в цій країні не зміниться влада Путіна, влада злодіїв, корупціонерів, убивць, якими він себе оточив», — пообіцяв український політик.

ОФІЦІЙНО

Поширені питання щодо передачі, реорганізації чи ліквідації закладів культури та створення центрів культурних послуг

1

Чому та до якого часу територіальні громади повинні взяти на свій баланс районні заклади культури?

Сформовані територіальні громади є правонаступником всього майна, прав та обов'язків розформованих територіальних громад. До 1 липня 2021 року районні ради, які представляють інтереси ліквідованих районів, зобов'язані передати їх майно на баланс укрупнених громад, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, встановлених Бюджетним кодексом України.

2

Яким чином територіальна громада може отримати погодження МКІП на ліквідацію, реорганізацію закладу або його виключення з базової мережі?

У разі прийняття рішення про необхідність ліквідації чи реорганізації закладів культури, територіальна громада має звернутись листом до МКІП та надати вичерпну інформацію відповідно до частини третьої статті 22 Закону України «Про культуру».

Чи може районна державна адміністрація самостійно прийняти рішення про ліквідацію закладу культури (клубу, бібліотеки, мистецької школи, музею тощо)?

Ні, районні державні адміністрації відповідно до законодавства не мають права ліквідовувати районні заклади культури і зобов'язані передати їх на баланс територіальної громади, на території якої вони знаходяться.

Чи може територіальна громада відмовитись від закладу культури, якщо рішення про його передачу вже було прийнято на районному рівні?

Відповідні місцеві ради не можуть відмовитись прийняти у комунальну власність територіальних громад заклади, які передають. (Відповідно до підпункту 14 пункту 51 розділу I Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (прийняття від 15.12.2020 № 1081-IX)

Чому для нормального функціонування закладів культури необхідно якнайшвидше здійснити передачу закладів культури районного рівня територіальним громадам?

З 1 січня 2021 року видатки на функціонування зазначених установ і закладів плануються та здійснюються з бюджетів таких територіальних громад. Фінансування на районні заклади культури не буде передбачено у відповідних бюджетах районного рівня (Відповідно до підпункту 1 пункту 18 розділу I Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (прийняття від 17.09.2020 № 907-IX).

Що робити, якщо заклад культури в аварійному стані, не підлягає ремонту та загрожує безпеці, а МКІП не погоджує ліквідацію?

Одними з основних завдань МКІП є забезпечення розвитку сфери культури, дотримання прав громадян України у сфері культури, забезпечення доступності національного культурного надбання, культурних благ та мистецької творчості. Для отримання погодження МКІП на ліквідацію закладу культури необхідно надати вичерпну інформацію про заклад, на базі якого будуть надаватися відповідні культурні послуги жителям населеного пункту, де ліквідовується заклад культури. Відстань від такого закладу для мешканців району та інші вимоги мають відповідати соціальним нормативам у сфері обслуговування закладами культури.

Яким чином можна ліквідувати чи реорганізувати обласний заклад, що не розвивається близько 10 років?

Процедура погодження ліквідації або реорганізації обласного закладу культури не відрізняється від подібної процедури для закладів територіальних громад. Але в даному випадку рішення про ліквідацію або реорганізацію має приймати обласна рада, а лист з проханням надати відповідне погодження має підготувати обласна державна адміністрація.

3

Чи законним є повідомлення про вивільнення працівників закладу культури, якщо рішення про ліквідацію закладу та скорочення ще не приймалося на сесії відповідної ради?

Якщо рішення про ліквідацію закладу ще не прийнято, то підстава для повідомлення працівників про вивільнення відсутня. В разі змін в організації виробництва і праці власник або уповноважений ним орган повинен керуватися КЗпП України, а також ч.3 ст.22 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та інші.

Що таке Центри культурних послуг?

Це багатофункціональний заклад культури, що має зручне розташування для відвідування жителями територіальної громади/сусідніх територіальних громад, забезпечений кваліфікованими кадрами, має сучасну матеріально-технічну базу та спроможний забезпечувати надання комплексу культурних послуг, консультаційної, інформаційної допомоги, доступ до користування приміщеннями та обладнанням для творчості, неформального навчання та спілкування жителів територіальної громади з урахуванням чисельності, вікового, статевого, національного, соціального, галузевого складу населення. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо загальних засад надання населенню культурних послуг» (реєстр. № 4318 від 04.11.2020).

Навіщо створювати ЦКП?

У створенні поліфункціональних центрів культурних послуг зацікавлений 81% українців (Всеукраїнське репрезентативне опитування, КМІС, лютий 2020). ЦКП для громад – це модернізація культурної інфраструктури, нові комфортні публічні простори та забезпечення населенню доступу до якісних культурних послуг.

4

Де можна отримати більше інформації з приводу Центрів культурних послуг?

- Указ Президента України від 18.08.2020 № 329/2020
- План заходів щодо реалізації Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 355)
- Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2027 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. № 695)
- Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо загальних засад надання населенню культурних послуг» (реєстр. № 4318 від 04.11.2020).

Чи передбачено додаткове фінансування місцевих бюджетів для створення ЦКП?

Передбачено субвенцію у розмірі 200 млн грн з державного бюджету місцевим бюджетам на створення ЦКП за рахунок спеціального фонду Державного бюджету України на 2021 рік (ЗУ «Про Державний бюджет України на 2021 рік» від 15.12.2020 № 1082). Порядок та умови надання у 2021 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення ЦКП наразі розробляється МКІП відповідно до частини другої статті 97 Бюджетного кодексу України.

Чи є в Україні успішні приклади створення ЦКП?

Так, і таких прикладів чимало:

- Ласківський центр культури і дозвілля – 1 тис.м2 (Теребовлянська ОТГ, Тернопільська обл.);
- Михлинський центр культури – 450 м2 (Городищенська ОТГ, Волинська обл.);
- Олександрівський сільський центр розвитку молодіжних платформ – 320.1 м2 (Черкаська ОТГ, Донецька обл.);
- Народний дім – 1.2 тис.м2 (Великолюбінська ОТГ, Львівська обл.).

СУСПІЛЬСТВО

Мотивовані позитивними змінами

КРОК ЗА КРОКОМ. У Донецькій області поживалася діяльність громадських активістів, які конкретними корисними справами сприяють подальшому розвитку прифронтового краю

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

З початком вторгнення «рускава міра» і підступної гібридної війни на Донбасі ще залишалися примарні сподівання, що немає злого, щоб на добре не вийшло. Жовтень надія, що величезна частина місцевих людей, які ніколи не приховували проросійських настроїв, нарешті критично оцінить обіцянки і реальні дії сусідів і «старших братів». Тобто тих представників сусідньої країни, які роками свідомо фінансували і заохочували громадян України до антидержавної політики і діяльності.

Проте навіть минулі шість років проросійської окупації частини населених пунктів українського Донбасу, тисячі загиблих і поранених, мільйони переселенців, знищення і розграбування великої частки колись потужного промислового потенціалу регіону і перетворення донедавна розвинених міст і селищ на депресивні території, на жаль, не стали поштовхом до перезавантаження свідомості та політичних симпатій людей.

Та слід визнати: в умовах тотального панування на Донбасі російської токсичної пропаганди зробити це неймовірно важко. Чи й зовсім неможливо. Тому підсумки місцевих виборів у жовтні 2020 року були майже прогнозованими: як і раніше, виборці вперто проголосували за проросійські політичні партії й сили та кандидатів. До всіх п'яти районних рад на підконтрольній Україні території Донецької області найбільше увійшло представників від відомої політичної сили «Опозиційна платформа — за життя». З великим відривом від конкурентів ОПЗЖ перемогла у Краматорську, Покровську, Бахмуті та Волноваському районі. І тільки в Маріуполі найбільше голосів набрав «Блок Вадима Бойченка»

Фото з сайту golos.com.ua

Фото з сайту sovesti.ucoz.ua

У Маріуполі екологічні активісти та всі жителі міста намагаються домогтися зменшення забруднення довкілля металургійним виробництвом

(міський голова), а ОПЗЖ опинилася на другому місці.

Тобто очевидно, що тутешні люди нітрохи не розчарувалися наслідками діяльності колишньої відверто проросійської партії регіонів, на уламках якої тепер створено ОПЖЗ та Опозиційний блок і, вперто не бажають змін.

Однак ідеться далеко не про всіх жителів Донеччини. Адже на минулих виборах до складу районних та міських рад таки увійшла чимала кількість і проукраїнських громадських активістів. Вони, звичайно, поки що перебувають у меншості, зате мотивовані і прагнуть конкретними справами домогтися позитивних змін у житті місцевих громад та всієї прифронтової області.

Працювати для своєї громади

Закономірно, що у прифронтовому регіоні найактивніше взялася за наближення позитивних змін обласна громадська організація «Захисники Донеччини». А її назва відповідає дійсності, адже ГО об'єднала справжніх захисників Донбасу — учасників АТО/ООС та волонтерів з майже 20 населених пунктів краю. Люди, які

зблизили побачили справжню ціну підступної геополітики РФ та «захисту російськомовного населення», тепер ініціювали створення громадського руху, який береється пильно контролювати дії нової-старої місцевої влади. Адже й до багатьох її представників ще із трагічного 2014-го досі залишаються запитання від компетентних органів.

Про свої наміри контролювати дії влади «Захисники Донеччини» вже публічно повідомили депутати та керівники міст і сіл. Представники організації невдовзі після виборів побували на сесіях міських рад, де виступали перед присутніми, нагадавши, що вони надалі повинні працювати насамперед в інтересах місцевих громад та України. І попередили, що відтепер контролюватимуть діяльність усіх народних обранців та керівників громад.

«Побачивши, що в регіоні складається така ситуація, коли виграють проросійські сили, ми дійшли висновку: після виборів необхідно об'єднувати патріотичну спільноту. На зустрічі з депутатами та керівниками ми відверто їм сказали: «Ваше головне завдання — займатися важливими питаннями громад та поліпшенням життя людей. Жодних поклонів у бік Росії бути не може», — каже учасник АТО Сергій Кошуков.

Активісти й організатори громадського руху для цього побували у Дружківці, Костянтинівці та інших містах області. Відвідали першу сесію Слов'янської міської ради, де не обійшли увагою колишню керівницю міста Нелю Штепу. Вона знову балотувалася на посаду міського голови, проте не набравши достатньої кількості голосів, залишилася просто депутатом міськради. Вітаючи всіх новообраних депутатів, Сергій Кошуков уточнив, що це не стосується тільки двох осіб: колишньої голови Слов'янської міськради Нелі Штепи та проросійського кандидата на цю посаду Павла Придворова.

«12 квітня 2014 року в країні розпочалася війна. Саме з цього дня, коли це українське місто захопили громадяни Росії. А 13 квітня Нелю Штепа разом з Гіркіним

приїхала на блокпост, куди після цього прибула автівка, і розстріляли перших українських бійців спецпідрозділу «Альфа». Це якийсь сюрреалізм! Подивіться, хто тут у нас сидить у депутатах! Нелю Ігорівно, як ви можете сюди приходити? Ми за кожним із вас спостерігатимемо в усій Донецькій області. Ви маєте працювати для своєї громади, а не для того, щоб сподобатися проросійським політикам», — застеріг Сергій Кошуков із трибуни сесії міської ради.

До речі, нещодавно, за інформацією правоохоронців, Нелю Штепа, яку обвинувачують у посяганні на територіальну цілісність України, що спричинило загибель людей, і створення терористичної групи чи організації, знову перебуває під домашнім арештом. Ордонікідзевський райсуд Харкова 20 січня ухвалив рішення про обрання запобіжного заходу для підозрюваної частково — у вигляді нічного домашнього арешту до 19 березня. Тобто вдома вона має обов'язково перебувати з 22-ї до 5-ї. Суд призначив слухання справи по суті на 28 січня.

Якщо хочеш змін, маєш діяти!

Зрозуміло, представники ГО «Захисники Донеччини» не тільки контролюють дії місцевої влади, а й самі беруть участь у розв'язанні проблем, яких не бракує в тутешніх громадах. Приміром, в одному з мікрорайонів Костянтинівки вони облаштували спортивний зал для всіх. В орендованому приміщенні активісти встановили тренажери, запросили тренерів і запропонували молоді та дітям безплатно тут займатися спортом. Важливо, що влада міста сприяла корисній ініціативі і вже повідомила про намір надати кошти для капітального ремонту приміщення спортзалу, аби він став ще сучаснішим і міг приймати більше охочих.

Поряд з учасниками війни, як завжди, активно працюють волонтери. Серед них одна з яскравих представниць цього руху засновниця благодійного фонду «Пліч-опліч» Ангеліна Шостак, яка

стала депутатом Краматорської міської ради. Ангеліна Шостак у серпні 2018-го виготовила величезний український прапор площею 120 квадратних метрів і його, піднявши в небо, відправили у бік окупованих проросійськими бойовиками територій Донеччини.

«У попередні роки я бачила відчутні зміни у країні, своєму місті. Бачила курс, яким йшла Україна, і всіляко допомагала тим, чим можу, у волонтерстві. Та останнім часом мені стає лячно за країну і навіть за своє життя. Бо дедалі частіше чую, як лунають погрози тим, хто каже: «Я люблю Україну!» Я вирішила балотуватися у Краматорську, бо знаю проблеми свого міста. А моя громадянська позиція така: якщо хочеш змін у своєму місті та країні, маєш діяти», — каже вона.

А як саме діяти, Ангеліна Шостак показує власним прикладом. З початку поширення пандемії COVID-19 вона разом з однодумцями взялася допомагати місцевим медикам. Не словами, а конкретно справою: подбали про забезпечення гарячими обідами лікарів швидкої допомоги, які в нинішній ситуації потребують підтримки.

Ще однією ініціативою пані Ангеліни стали зусилля для надання коштів на ремонт книгозавантажувача дитячої центральної бібліотеки ім. О. Пушкіна, що вже тривалий час перебуває у незадовільному стані. Точніше, понад 60 тисяч книжок більш як 5 років зберігають у вкрай вологому приміщенні, де зі стелі крапає вода. Проект ремонту зробили ще 2017 року, наприкінці 2020-го депутати міськради вже ухвалили рішення про надання майже 2 мільйонів гривень. Тож навесні ремонті роботи покладуть

край псуванню фондів бібліотеки.

Важко переоцінити участь громадських активістів у житті Маріуполя. Не секрет, що у приморському місті-курорті дуже великі екологічні проблеми, оскільки на його території працюють два металургійні комбінати. Отож місцеві жителі долучилися до розроблення екологічної програми на 2021—2029 роки, яку винесуть на розгляд сесії міської ради. У цьому документі прописано всі наслідки роботи металургійних велетнів і шкідливих викидів та терміни модернізації підприємств, із якими не зовсім згодні їхні власники.

За словами депутата міської ради екологічного активіста Максима Бородині, у цій ситуації варто провести громадські слухання і публічні обговорення важливої для всіх проблеми.

«Не можуть самі депутати без думки людей, яких це стосується, ухвалювати рішення про перенесення термінів модернізації. Треба шукати компроміси адекватні, але перенести заводом строки модернізації на чергові два чи п'ять років ми не дамо. Якщо ж це станеться, протест дійде до такого рівня, що досі місцевій владі навіть і не снилося», — переконаний Максим Бородин.

Маріупольці розв'язують проблему, від якої потерпають не тільки вони. Ідеться про часто неконтрольоване і незаконне обрізання дерев, що шкодить зеленим насадженням і спотворює вигляд міст усієї країни. А оскільки досі не існує жодного документа, який би регламентував кронування дерев, місцеві активісти прагнуть припинити таку практику і працюють над проектом відповідного рішення міської ради.

Насамкінець. Важливо, що окремі вже реалізовані плани громадських активістів, які позитивно вплинули на життя громад, відчувають всі жителі Донеччини. Не секрет, що деякі з них реагують на зміни скептично. Ще частина людей поки що тільки спостерігає. Та поряд з ними можна побачити значно більше охочих, які поза політикою готові взяти участь у роботі на користь своїх населених пунктів та всього регіону. І можливо, ця спільна справа і позитивні зрушення зможуть нарешті об'єднати місцевих людей, політичні симпатії яких розділені аж занадто чіткою лінією розмежування.

ПРЯМА МОВА

Ангеліна ШОСТАК

Депутат Краматорської міської ради:

— Одна з головних проблем міста — його безпечність. Тобто безпека пересування і життєдіяльності. Краматорськ нині — обласний центр, у нас удень рух, як у Донецьку, і це має бути комфортно і безпечно.

Наступне питання — стан довкілля, сортування сміття, викиди в повітря. У Краматорську працюють підприємства, які дуже забруднюють навколишнє середовище, тому має бути контроль за цим. Важливе розв'язання проблеми сміттєзвалища між Краматорськом і Дружківкою. Питання про будівництво сміттєпереробного заводу вже порушували, та його треба допрацювати.

Ще одне — медицина. По-перше, до нашого міста перебрался Донецький національний медичний університет і випускників — молодих лікарів необхідно забезпечити житлом і залучити до роботи. У нас є дитячі і для дорослих лікарні, необхідне обладнання, та нікому працювати. І є квартири, які можна надати молодим спеціалістам. По-друге, проблемою залишається ремонт лікарень, який проводять. Триває децентралізація, і має бути прозорий розподіл коштів, які є в місті.

БЕЗПЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Інтернет: гра без чітких правил

ВАРТО ЗНАТИ. Кібергігієна стає однією з основних складових кібербезпеки

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Сучасний світ спонукає до того, що діти і дорослі щодня користуються інтернетом. Особливо актуальним це стало в період пандемії коронавірусної хвороби, коли багато часу доводиться проводити вдома. Всесвітня мережа надає чимало переваг: не виходячи з дому, можна поспілкуватися з рідними й друзями, які живуть далеко, сплатити рахунки, не вистоявши годинами в чергах, оформити певні документи, не збираючи особисто купу довідок, зробити покупки і просто розважитися, подивившись фільм чи граючись в ігри.

Та не слід забувати, що у кіберпросторі на нас чатують небезпеки. Адже кіберзлочинці дуже винахідливі й адаптивні до змін. Підміна sim-карток, крадіжки коштів з інтернет-рахунків, збирання особистих даних, фейкові новини й неправдива реклама, навіть віртуальне переслідування та цькування. Отже, якщо ваша дитина тихенько сидить у своїй кімнаті з телефоном або планшетом, у які не заведено програму «Батьківський контроль» це, на жаль, не означає, що вона перебуває в повній безпеці. Адже те, що може бути корисним, у руках необачного, довірливого та недосядченого може перетворитися на велике зло.

Цифровізацію не зупинити

Шлях до успішної України — це шлях цифровізації. І тому безпека онлайн — один зі стратегічних пріоритетів. У цьому напрямі реалізуємо комплексний підхід: від створення і впровадження концепцій, що посилять онлайн-безпеку в країні, до реформи Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації. На цьому наголосив віцепрем'єр-міністр — міністр цифрової трансформації Михайло Федоров на міжнародній конференції «Безпечний онлайн 2020: Сучасні виклики». Її організували Мініцифри та МВС за підтримки Консультативної місії Європейського Союзу та Міжнародного союзу електронного зв'язку.

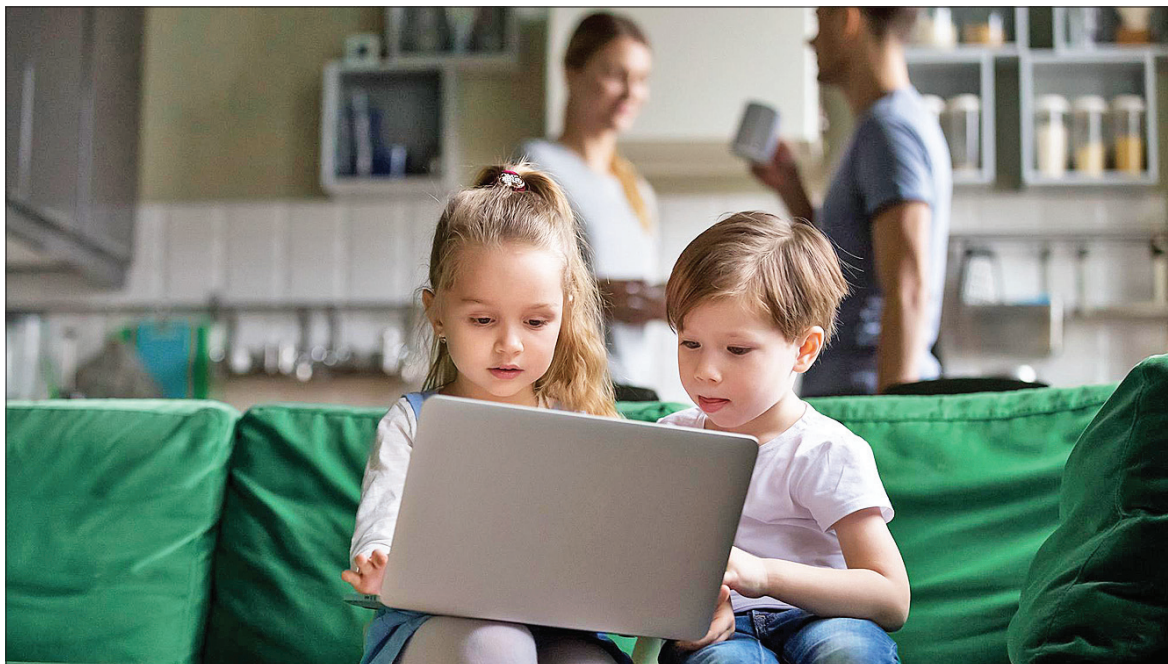
Кожна країна, переконаний урядовець, стикається з важливістю захисту даних своїх громадян, розвитку цифрової грамотності.

«У нас чотири основні мети. Це 100% державних послуг онлайн, забезпечення 95% населення інтернетом високої швидкості, залучення 6 мільйонів співгромадян до підвищення цифрової грамотності, збільшення частки ІТ до 10% ВВП нашої країни», — зазначив він.

Мініцифри постійно працює над посиленням безпеки застосування «Дія». А в межах проєкту «Дія. Цифрова освіта» створено освітні серіали для батьків про безпеку дітей в інтернеті, кібербулінг — для підлітків, кібербезпеку — «Кіберняні». Тут усі охочі можуть безплатно підвищити свій рівень цифрової освіти. Уже понад 400 тисяч українців скористалися цією можливістю. Розроблено Національну стратегію захисту дітей у цифровому середовищі до 2021—2025 роки. Проте роботи ще дуже багато. І головне — рухатися у правильному напрямку, вивчаючи найкращий досвід.

Закони тут майже не діють

Заступниця міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук зауважила, що ера інтернету, в яку увійшло

Світова мережа віддзеркалює всі аспекти повсякдення. Але часто-густо непередбачувано й гіпертрофовано. Будьте пильні!

людство, цікава, приваблива, проте дуже небезпечна. Адже в інтернеті немає кордонів та чіткого законодавчого врегулювання. По суті, це гра без правил.

Кількість користувачів інтернету у світі нині становить близько 62%, в Україні — понад 93% населення. Та разом з розвитком технологій розвиваються й негативні засоби впливу. Свого часу саме інтернет став чинником гібридної війни. Від початку агресії РФ щодо України ми зазнаємо постійних кібератак від ворога. Досить згадати вірус Black Energy 2015-го, коли було атаковано цілість енергокомпаній у Західній Україні, або вірус NotPetya 2017-го, від якого постраждали комп'ютерні компанії в усьому світі. Але найбільше дісталось саме нашій державі.

На передовій цього фронту перебуває нині наша кіберполіція. За останній час вона досягла чимало прогресу у відбитті кібератак на інфраструктуру країни. Та реалії сьогодення створюють нові виклики. Тому для забезпечення системної роботи з реагування на загрози для людини в кіберпросторі фахівці МВС створили їх сучасний онлайн-класифікатор. Такий досвід є лише у кількох провідних країн, зокрема у Великій Британії. Отже, МВС України разом із Глобальним центром взаємодії у кіберпросторі виводить цю проблему на рівень державної політики.

Виклики нового покоління

Серед основних загроз — дезінформація та маніпуляція. За 2019—2020 роки Нацполіція отримала майже 900 повідомлень про фальшиві мінування певних об'єктів, що завдало значної шкоди безпеці, життю та здоров'ю громадян.

Загрози становить пропаганда насильства, терористичної та екстремістської діяльності. Молоді науковці з України запропонували підхід для визначення достовірності даних індивідуальних користувачів мережі та віртуальних спільнот. Завдяки цьому можна виявити гіпотетичних педофілів, кіберзлочинців, булерів, маніпуляторів тощо.

Ще — шахрайство. Нині кіберзлочинність коштує всій світовій економіці 600 мільярдів доларів щороку, або 0,8% світового ВВП. Нацполіція України за останні два роки виявила понад 1,7 тисячі інтернет-шахрайств на суму майже 86 мільйонів гривень. Обсяг збитків торік зріс більш як удвічі, а кількість

звернень на гарячу лінію кіберполіції — у п'ятеро.

Злочин — порушення авторських прав. За оцінками експертів, світовий імпортер на пів трильйона доларів складається з контрафактної та піратської продукції. В Україні ж за минулі два роки виявили понад 100 порушень у галузі дотримання авторського права на суму понад 23 мільйони гривень.

Розповсюджують заборонені та шкідливі препарати. За даними соціологів, майже кожен четвертий український школяр стикався із пропозицією продажу наркотиків, алкоголю й підзвітних медикаментів в інтернеті. Курсанти Харківського національного університету внутрішніх справ створили чат-бот, який за рік заблокував у месенджері телеграм понад 1,7 тисячі електронних ідентифікаторів, через які поширювали наркотичні речовини, запобігши впливу злочинців на десятки тисяч користувачів мережі.

Не дивина, на жаль, і жорстоке поводження з дітьми, сексуальна експлуатація та розбещення в кіберпросторі. За статистикою, 25% запитів в інтернеті пов'язано з пошуком зображень насильства над дітьми, зокрема дитячою порнографією. 75% такої продукції поширюють саме в нас: за рік на понад 100 мільйонів доларів. Вітчизняна кіберполіція виявила 445 кримінальних порушень, пов'язаних із такими злочинами.

Злочин — доступ дітей до шкідливого контенту. Захищають їхні права переважно через обмеження доступу до нього та повного видалення. А у розвинених країнах батькам наполегливо радять встановлювати на гаджети дітей систему «Батьківський контроль». У нашій країні до цієї поради дослухалися поки що трохи більш як 7% татів і мам.

Дитина, не обмежена в доступі до інтернету, нерідко стає жертвою кіберпереслідування й кіберцькування. За підсумками опитування школярів Київщини встановлено, що майже 53% учнів під час спілкування у соцмережах стикалися з образами, приниженням, переслідуванням, погрозами, залякуванням. 2019 року суди в Україні розглянули 310 справ щодо булінгу, у 122 з них ухвалили рішення про накладання на винного адміністративного стягнення. 2021-го вже виявлено 172 таких правопорушення, справи передано в суди.

Серед загроз — пропаганда суїциду та самокалічення. Останніми роками в Україні набули поширен-

ня так звані групи смерті — спільноти в соцмережах, де підлітки мають виконувати завдання, за якими травмують і навіть намагаються вбити себе, знімаючи це на відео. Надалі це відео власники груп продають в інтернеті або даркнеті. Найбільша кількість таких груп була в 2016—2017 роках. Тоді кіберполіція виявила 926 цих спільнот. Та й нині понад 90% неповнолітніх принаймні знають про діяльність подібних груп. А понад 8% з них згодні стати членами і ще стільки само не заперечують такої можливості. Отже, нині близько 16% українських школярів становлять потенційну групу ризику.

Загроза, на яку чимало людей не звертають уваги, — надмірне використання екранного часу. Вітчизняні науковці дослідили, що майже 96% українських школярів користуються інтернетом на постійній основі, майже 19% проводять у віртуальному просторі по 5—8 годин щодня. А 8,5% онлайн завжди. Протягом півріччя 2020-го на національну гарячу лінію надійшло понад 2,5 тисячі дзвінків, які сповіщали про небезпеку саме в інтернеті. Більшість абонентів погоджувалися, що мають інтернет-залежність.

За ініціативи МВС безпека людини в інтернеті стане важливою складовою державної політики в галузі дотримання безпеки й правопорядку. Формують стратегію для нейтралізації онлайн-загроз. На переконання заступниці міністра, відомство має всі ресурси і політичну волю, аби впоратися із цими сучасними викликами.

Поради активним користувачам

Перший заступник голови департаменту кіберполіції Сергій Кропива зауважив, що всі злочини нині пов'язані з використанням інтернету. Адже так зручніше й простіше. Здебільшого хочуть злочинці одного: заволодіти коштами або отримати інформацію, яка в подальшому дасть змогу маніпулювати компанією чи особою. І для цього вони весь час поновлюють свої знання.

Використовують, наприклад, фішингові додатки і сайти для отримання персональної та фінансової інформації. Щоб не втрапити на цей гачок, краще користуватися лише офіційним та перевіреним інтернет-контентом.

Кіберзлочинці можуть втручатися в роботу комп'ютерного та веб-обладнання. Тож серед порад активним користувачам інтернету —

частіше оновлювати антивірусний захист і програмне забезпечення.

Не слід забувати й про те, що пароль насправді відіграє важливу роль. Тож у жодному разі не слід їх повторювати, а обов'язково мати різні для різних ресурсів. Не варто використовувати в них дані про себе, відомі багатьом, і не слід тримати їх перелік там, де до нього можуть дістатися злочинці.

Він порадив ніколи не відкривати файли, які ви отримуєте від невідомої особи. Та якщо навіть автор повідомлення вам відомий, але ви не чекали від нього новин, краще перепитайте особисто, чи відправляв він вам конкретне повідомлення. І тільки після того відкривайте. Інакше дуже великий ризик отримати вірус, який може надати доступ шахраям до вашого комп'ютера та всієї інформації, що там міститься.

Слід уникати підключення вашого телефона чи планшета до неперевірених вай-фай мереж. Адже крім безплатного контенту, можна отримати і неприємні несподіванки: несанкціоноване підключення та крадіжку інформації.

Серед інших порад — за змогою використовувати двофакторну автентифікацію та належно налаштований фаєрвол. Шифрувати важливі для вас дані та стежити за логінаннями. Перевести номер телефону на контракт, щоб унеможливити телефон від зламу злочинця. Та головне правило кібергігієни та безпеки онлайн — постійне навчання.

Сергій Кропива наголосив: робота кіберполіції спрямована на те, щоб кожна особа, яка зіткнулася з кіберзлочиним, отримала належну допомогу від кіберполіції. Подавати звернення можна не виходячи з дому — онлайн.

«Ми позиціонуємо себе як впливового агента кіберпростору у світі, тому співпрацюємо з правоохоронними органами інших країн, беремо активну участь у проведенні міжнародних операцій. Наша ключова місія — створити максимально безпечне кіберсередовище».

Звертайтеся — допоможуть

Голова спільноти Ukraine Women's Network Анастасія Дьякова повідомила, що з 15 січня 2021 року в Україні розпочала роботу національна цілодобова консультативна лінія щодо безпеки дітей онлайн. Відтепер 24/7 за номером 1545 (телефон Урядової гарячої лінії, де абонентів слід обрати третю лінію) батьки, діти або шкільні вчителі зможуть безплатно довідатися, як протистояти кібербулінгу та секстингу, одержати психологічну підтримку й поради щодо того, як зменшити час перебування вашої дитини онлайн. І ще багато інших корисних порад.

Інтернет як один з найвидатніших винаходів останнього часу полегшує життя, надає розширені можливості для спілкування і здобуття інформації. Та не слід забувати, що на відміну від звичайного життя, де показником безпеки слугує суб'єктивне відчуття людини у соціумі, у кіберпросторі може формуватися оманливе відчуття безпеки через уявну неможливість впливу на неї фізичних чинників. Зазвичай це відбувається в людей з низьким критичним рівнем мислення, цифровою та медіабезграмотністю.

Тож слід знати про загрози, серйозно і критично ставитися до них. І обов'язково навчати цього неповнолітніх і немолодих людей.

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Продовження. Початок у номерах за 22, 23, 26, 27, 28 січня

СФЕРА ПОСЛУГ

Візія, стратегічна мета, індикатори та пріоритетні кроки напрямку «Сфера послуг»

ВІЗІЯ НАПРЯМКУ: Україна – великий споживчий ринок з високоякісними послугами

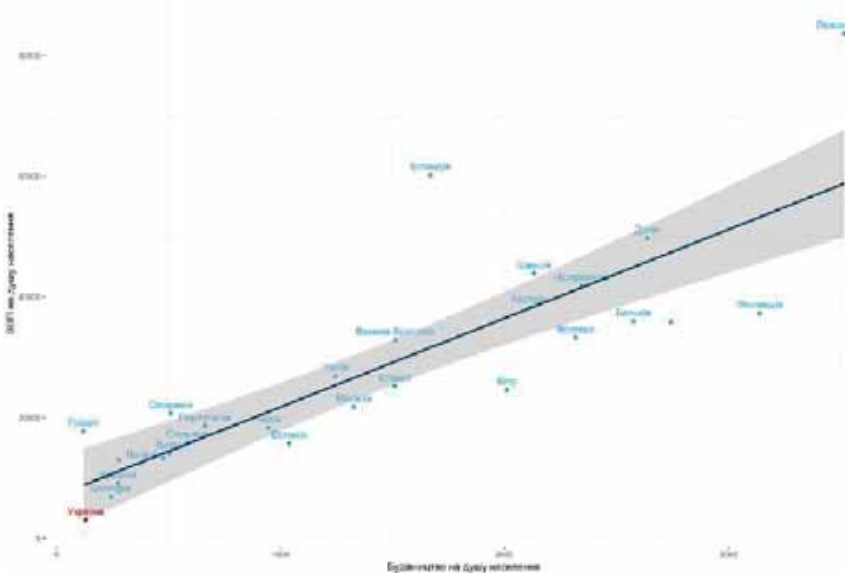
Зв'язок із стратегічними індикаторами економічної візії	Прямий вплив – Експорт товарів та послуг, реальний ВВП, додана вартість на працівника Другорядний вплив – Прямі іноземні інвестиції, бюджет			
Стратегічна мета	1. Врегулювати та забезпечити прозорість будівельної галузі та ринку нерухомості	2. Забезпечити розвиток інноваційних торгових відносин, що гарантують високу якість товарів споживачам	3. Забезпечити високоякісні та конкурентні поштові послуги для громадян та бізнесу	4. Створити легалізований та детінізований ринок якісних персональних послуг, а також конкурентоздатний сектор професійних послуг
Стратегічні цілі	- Забезпечити прийняття 50% рішень щодо забудов на конкурсній основі - Перевести 100% дозвільних процедур в електронний формат - Термомодернізувати 25% житлового фонду та 20% будівель бюджетних установ - Оновити 100% старого та аварійного житла - Подвоїти площу нового житла, введенного в експлуатацію (порівняно з 2019 роком)	- Збільшити покриття торговельної площі до 0,6 квадратних метрів на особу - Підвищити продуктивність праці до 20 000 дол. США на працівника - Збільшити частку e-commerce в роздрібних продажах до 20% - Ввійти до топ-30 країн за UNCTAD B2C E-commerce index - Забезпечити зростання внутрішнього ринку електронної комерції +100% на рік.	- Забезпечити наявність 100% усіх адрес в єдиному електронному реєстрі - Забезпечити збільшення використання поштових послуг для купівлі товарів (до 15 млрд дол .США)	- Вивести з тіні до 500 тисяч робочих місць - Збільшити зайнятість у сфері ЗЦО (Загальні центри обслуговування) до 300 тис. осіб - Збільшити обсяг експорту професійних послуг до 15 млрд дол. США
Пріоритетні кроки для досягнення цілей напрямку	- Забезпечення публічності документації із землеустрою та оцінки земель - Визначення Генеральної схеми планування території України - Обов'язкове страхування відповідальності забудовника - Запровадження недержавних механізмів управління якістю в будівництві - Запуск програми з реновації старого житлового фонду	- Очищення ринку від продукції, ввезеної з порушенням митних правил та контрабандою - Забезпечення інвестиційних умов для розвитку торговельних мереж та площ - Створення сприятливого середовища для інвестицій у R&D розробки - Вирішення логістичних та інфраструктурних проблем	- Гармонізація законодавства з положеннями ЄС - Забезпечення рівних умов гри на ринку доставки - Визначення переліку, стандартів та умов надання універсальних послуг через механізм публічних закупівель - Збільшення спроможності поштової інфраструктури	- Створення стимулів для виходу підприємств із тіні - Прийняття ремісничого законодавства та ефективної моделі оподаткування - Просування України як хабу для Shared Service Centres

БУДІВНИЦТВО

Роль будівництва в економічному зростанні України

8%169	Частка будівництва у ВВП, млрд грн	4.2%699	Частка зайнятості в будівництві від загальної, тис. осіб	3.1%16.3	Частка будівництва від податкових надходжень, млрд грн
-------	------------------------------------	---------	--	----------	--

РОЗВИТОК БУДІВНИЦТВА ТА ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ
Співвідношення між об'ємами будівництва та ВВП на душу населення, 2019

- У 2020 році Україна зайняла 20 місце у світі за легкістю отримання дозволу на будівництво відповідно до методології Doing Business
- Об'єми ВВП та будівництва на душу населення демонструють сильну кореляцію що є свідченням того що розвинута будівельна галузь є одним з чинників економічного зростання

Джерело: Центр економічного відновлення, Doing Business, World Bank, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства

ВПЛИВ БУДІВНИЦТВА НА ГРАВЦІВ РИНКУ

- Населення** | Інвестиції в нерухомість є одним з найнадійніших інструментів накопичення багатства для населення
- Бізнес** | Збільшення попиту на комерційну нерухомість сприяє більшій кількості нових будівельних проєктів та відповідно більшій привабливості ринку для девелоперів і забудовників
- Суміжні галузі** | Розвиток сектору позитивно впливає на безліч суміжних галузей, таких як виробництво будматеріалів, машинобудування, транспорту, житлово-комунального господарства, металургії, хімічної, деревообробної промисловості тощо
- Уряд** | Розвиток інфраструктури є одним з головних драйверів стійкого зростання економіки завдяки прямому та непрямому ефекту (створення попиту на робочу силу, продукцію та послуги, що виробляються безпосередньо або опосередковано пов'язаними галузями), вирішенню соціальних проблем у містах та створенню сприятливих умов для життя¹

¹ Інфраструктурне будівництво детальніше розглядається в розділі «Транспорт та інфраструктура».

ВПЛИВ БУДІВНИЦТВА НА ЕКОНОМІКУ ЗАГАЛОМ

- Сфера будівництва може стати потужним мультиплікатором для економіки, а **1 грн, вкладена в будівництво, дає 6 грн приросту ВВП**
- Галузь створює попит на продукцію **5–7 суміжних галузей** та стимулює приплив інвестицій
- Зростання інвестування в будівництво може збільшити щорічні темпи зростання промислового виробництва за рахунок дії мультиплікатора житлових інвестицій **на 3–5% на рік**
- Будівництво нових енергоефективних будинків та термомодернізація старих сприятимуть **30% скороченню використання теплової енергії**
- Держава може створити додатково **майже 465 тис. робочих місць** у результаті проведення термомодернізації за рахунок створення інституту енергоаудиторів та робочих місць у суміжних галузях економіки (будівельники, адміністратори, будматеріали)

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Структура секторального піднапрямку «Будівництво»

ЛАНЦЮГ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ СЕКТОРУ «БУДІВНИЦТВО»

ПРІОРИТЕТИ

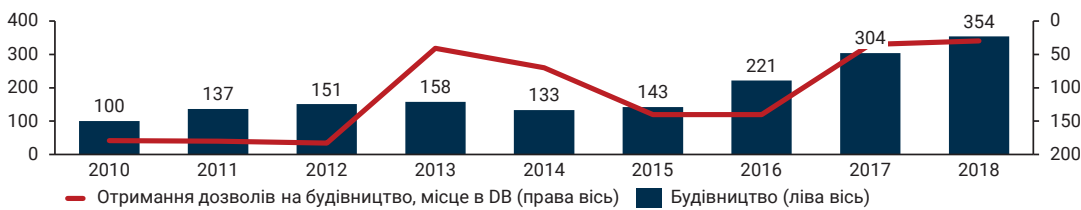
1. **Забезпечення публічності документації із землеустрою та оцінки земель** (прийняття містобудівного кадастру; визначення Генеральної схеми планування території України; перехід на електронний документообіг)
2. **Забезпечення прозорого механізму фінансування проєктів** (страхування відповідальності забудовника; створення умов для доступної іпотеки; тендерне державне фінансування)
3. **Мінімізація корупційних ризиків**
4. **Забезпечення прозорості процедури будівництва та здавання об'єктів** (забезпечення якості будівництва через ринкові механізми: саморегулювання, роздержавлення технічного регулювання, незалежний інженерний контроль; дотримання термінів здавання, передачі та дії договорів)
5. **Оновлення старого житлового фонду** (реновація та термомодернізація)
6. **Законодавча урегульованість процедури управління будинком**

Джерело: Центр економічного відновлення

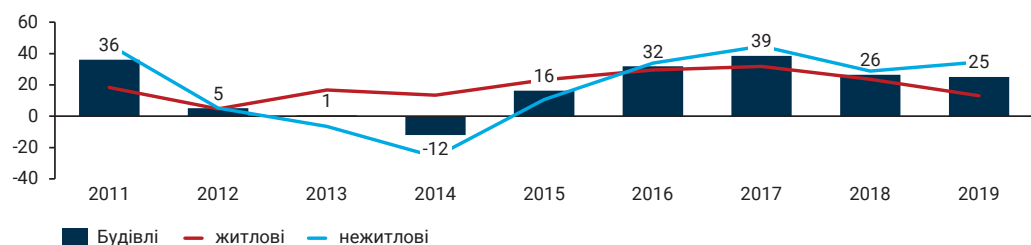
AS IS: (1) Поточний рівень розвитку сектору будівництва в Україні

РОЗВИТОК БУДІВНИЦТВА

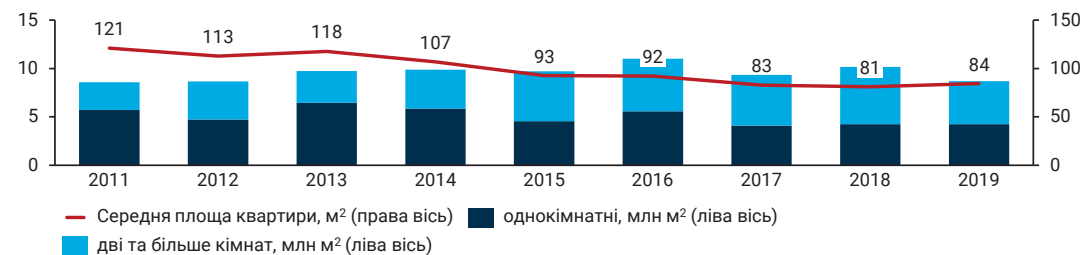
Динаміка обсягів будівництва, млрд грн, 2010–2018

Обсяги виконання будівельних робіт, % р/р

Структура зданого в експлуатацію житлового ринку

Джерело: Центр економічного відновлення, Doing Business, ДССУ

КОМЕНТАРІ

- Сектор будівництва демонстрував **стрімкі темпи зростання** в період з 2014 до 2018 року, викликане **відкладеним попитом на нерухомість** у результаті кризових подій 2013–2014 років, а також зміни в легкості ведення бізнесу на ринку, що викликало суттєве збільшення пропозиції на ринку новобудов.
- Основними змінами було **спрощення загальної схеми отримання дозволів** на будівництво та зменшення етапів з 55 до 5, **скорочення строків** отримання таких дозволів до 60 днів та загального **реформування системи ДАБІ**.
- Стійкий інвестиційний попит сприяв **високим темпам зростання** обсягів будівельних робіт в усіх сегментах. Високі показники зростання будівництва інженерних споруд та нежитлових будівель зумовлені активним фінансуванням за рахунок державного та місцевих бюджетів, коштів міжнародних донорів і власних коштів підприємств.
- Значна пропозиція новозбудованого житла в попередні періоди та низький платоспроможний попит населення сприяли **поступовому зниженню обсягів виконання будівельних робіт**.
- В умовах нестабільної економічної ситуації та коливань курсу валют інвестори активніше вкладають свої кошти в квартири **економ-класу**.
- Найбільшим попитом користуються **квартири невеликої площі**, оскільки кількість квадратних метрів впливає на загальну вартість покупки. В результаті середня квадратура квартири в українських новобудовах зменшилась з понад 120 кв. м до майже 80 кв. м за 8 років.

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Поточні бар'єри секторального піднапрямку «Будівництво»

Підготовка до будівництва	Будівельні роботи	Операції з нерухомістю	Обслуговування об'єктів
• Наявність корупційної складової І Непрозорий та корумпований процес отримання дозвільних документів на будівництво • Некодифікованість містобудівного законодавства І Застарілість документації з просторового планування, неузгодженість його норм • Застарілість нормативної бази І Відсутність уніфікованих вимог щодо обов'язкового використання ГІС-технологій у просторовому плануванні • Відсутність страхування відповідальності І Законодавча неврегульованість відповідальності забудовника перед інвестором • Непрозорість інвестиційної складової І Неможливість для інвесторів оцінити інвестиційну привабливість об'єкта	• Масове недотримання умов контрактів забудовниками І Перевищення строків будівництва та затримка зі здаванням житла в експлуатацію • Велика кількість об'єктів незавершеного будівництва І Непрозорі схеми фінансування об'єктів будівництва, що є причиною банкрутств забудовників • Недосконалість процесу фінансування будівництва І Залежність фінансування будівельних об'єктів від коштів інвесторів-покупців • Недостатня якість українських будівельних матеріалів І Відсутність обов'язкової сертифікації українських будматеріалів • Конкуренція з іншими країнами за робочу силу І Масова еміграція будівельних працівників закордон викликана низьким рівнем оплати та поганими умовами праці	• Зміни в попиту на нерухомість І Зменшення попиту на комерційну (офісну) нерухомість (перехід на дистанційну роботу, збільшення частки коворкінгів) • Тривалий процес закінчення недобудов І Ведення кримінальних справ щодо недобудов – відсутність стимулів для забудовників закінчувати проєкт • Централізація процедур введення в експлуатацію І Відсутність можливості отримати дозвіл на введення в експлуатацію будівель у зв'язку з перехідним періодом у реформі ДАБІ, відсутністю цифровізації • Застарілість житлового фонду І Критично велика частка старого житлового фонду (понад 80%), з яких 20% – в аварійному стані • Монополія на ринках підключення до мереж І Відсутність нормальних ринкових відносин, монополізація сфери	• Неможливість оцінити майбутню вартість експлуатації будівлі І Відсутність у міністерствах довідників актуальних цін і використання застарілих норм витрат • Низька енергоефективність як старих, так і нових будинків І Низький фінансовий потенціал співвласників та відсутність досвіду управління будинком • Невизначеність прав та обов'язків співвласників будинків І Брак законодавчого регулювання управління будинком • Ускладнена процедура проведення реновації І Неможливість проведення реновації без 100% згоди мешканців будинку, обмеження щодо тимчасового переселення жителів будинку • Брак термомодернізаційних програм І Законодавча неврегульованість надання фінансової допомоги щодо термомодернізації житла
Законодавчо неврегульований і не прописаний механізм початку будівельних робіт	Непрозорість фінансування і відсутність належного рівня якості будматеріалів та умов роботи	Складна процедура здавання в експлуатацію нових і критичний стан старих будівель	Відсутність єдиного комплексного підходу до управління будинком

Джерело: Центр економічного відновлення

Бачення розвитку секторального піднапрямку «Будівництво»

МАТРИЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

Компоненти сектору	Україна (2020) ↓ AS-IS			Україна (2030) ↓ TO BE		
	Подолаття поточних викликів			Кардинальна зміна функціонування		
	RECOVERY			RECOVERY		
Підготовка до будівництва	• Корупційна, непрозора та бюрократизована процедура видачі дозволів та відсутність відповідальності учасників ринку			• Питання видачі дозволу на землю законодавчо врегульоване відповідно до затверджених та оновлених генпланів міст		
Будівельні роботи	• Брак відповідальності забудовника перед інвестором. • Брак інформації про надійність і довговічність конструкцій, майбутні терміни та вартість ремонтів			• Відповідальність забудовника перед інвестором законодавчо регламентована • Створено умови для залучення нових інвесторів для завершення недобудованих об'єктів		
Операції з нерухомістю	• Централізована, бюрократизована та тривала процедура видачі дозволу на введення в експлуатацію			• Врегульований та децентралізований процес видачі дозволу, можливість оскаржити рішення в результаті відмови або недотримання термінів розгляду		
Обслуговування об'єкта	• Відсутність можливості оцінити майбутню вартість експлуатації на етапі будівництва • Не до кінця врегульована процедура управління будинком			• Законодавчо врегульовано процедуру управління будинком та вимогу щодо прорахування плану управління будинком на етапі його проєктування та будівництва		
				• Реновація всіх будівель, які перебувають в аварійному стані, включно з оновленням стану їх комунікацій		

Джерело: Центр економічного відновлення

Етапи розвитку

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Бачення розвитку: (1) Підготовчі роботи

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Ініціативи – Відповіді на поточні виклики	
1.	Дерегуляція Завершити реформу ДАБІ. 2. Врегулювати питання видачі дозволів та децентралізувати дозвольні процедури.
Ініціативи – Кардинальна зміна функціонування	
1.	Прийняття містобудівного кадастру 1. Створити містобудівний кадастр з можливістю отримати всю необхідну інформацію онлайн. 2. Забезпечити відкритий доступ до містобудівного кадастру та інших вихідних даних, ввести адмінвідповідальність за незабезпечення такого доступу. 3. Законодавчо закріпити доступ для забудовників до всіх заборон на будівництво та для перевірки допустимої висотності.
2.	Дерегуляція 1. Дерегулювати дозвольні процедури, віддати функції приватним особам під наглядом держави з обов'язковим страхуванням їх діяльності. 2. Відмовитись від процедури видачі дозволу на будівництво. 3. Забезпечити доступ до всіх документів та вихідних даних для проектування онлайн.
3.	Дебюрократизація регулювання 1. Змінити порядок розробки проектної документації (орієнтація на моделювання всього життєвого циклу об'єкта та його оцінку). 2. Сформувати довідники актуальних цін.

Джерело: Центр економічного відновлення

Бачення розвитку: (2) Будівельні роботи, здача в експлуатацію та обслуговування об'єкта

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Ініціативи – Відповіді на поточні виклики	
1.	Гармонізація будівельних стандартів з ЄС 1. Привести українське законодавство у відповідність до Регламенту ЄС 305/2011.
2.	Посилення контролю забудовників 1. Прийняти Закон «Про захист прав інвесторів»: реєстрація прав власності, страхування забудовників перед третіми особами. 2. Прийняти закон, що дозволить передавати недобудови в комунальну власність, після чого місцева влада залучатиме нових власників. 3. Впровадити громадський контроль за самочинним будівництвом та порушенням висотності.
3.	Відкритість даних 1. Прийняти нову методику формування плати за підключення. 2. Забезпечити оприлюднення та вчасне оновлення інформації про стан електромережевої інфраструктури та дані, що необхідні для обчислення вартості підключення до мережі, на сайтах електропередавальних компаній. 3. Запровадити онлайн-системи для видачі технічних умов.
4.	Реновація житла та нове будівництво 1. Прийняти новий закон, що вимагатиме згоди більшості жителів на реконструкцію будівлі замість згоди всіх жителів. 2. Знизити коефіцієнт відшкодування за старе житло. 3. Запустити державну програму з термомодернізації шляхом створення спеціальної структури як незалежного організатора між співвласниками, фінансовою установою, муніципалітетом і будівельною промисловістю. 4. Забезпечити пожвавлення житлового будівництва – впровадження програми «доступне житло».
5.	Посилення відповідальності 1. Прийняти законопроект про посилення відповідальності за неоплату послуг ЖКГ. 2. Оновити Житловий кодекс включивши в нього закріплення за всіма сумісними домоволодіннями статусу «об'єднання власників з обмеженою правомочністю» 3. Визначити перехідний період з моменту прийняття нового Житлового кодексу і забезпечити до його закінчення прийняття всіх необхідних законодавчих та підзаконних актів
6.	Управління будинком 1. Законодавчо врегулювати права і обов'язки кожного з учасників управління будинком.
Ініціативи – Кардинальна зміна функціонування	
1.	Посилення контролю забудовників 1. Створити інститут юридичних осіб, уповноважених на здійснення містобудівного контролю. 2. Впровадити систему інформаційного моделювання будівель (ІМБ).
2.	Відкритість даних 1. Мінімізувати кількість посередників і учасників процесу здавання в експлуатацію. 2. Забезпечити відкритий доступ до містобудівного кадастру та інших вихідних даних, ввести адмінвідповідальність за незабезпечення такого доступу. 3. Створити «Єдине вікно» для видачі вихідних даних і узгодження проекту, здійснити повний перехід на принцип оферти й акцепту в договірних відносинах.
3.	Управління будинком 1. Ввести застосування договорів енергосервісу (ЕСКО) у бюджетній сфері та житлово-комунальному секторі. 2. Сформувати інститут відповідального власника шляхом посилення відповідальності за неналежне утримання майна, несвоєчасну оплату за надані житлово-комунальні послуги.

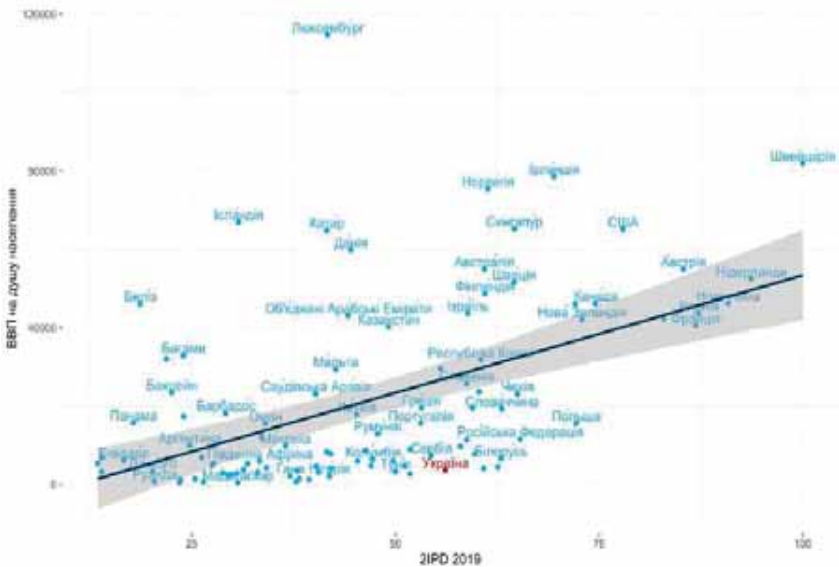
Джерело: Центр економічного відновлення

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

ПОШТОВІ ПОСЛУГИ

Роль поштових послуг в економічному зростанні України

РОЗВИТОК ПОШТОВИХ ПОСЛУГ ТА ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ
Співвідношення між Integrated Index For Postal Development (2IPD)
та ВВП на одну особу, 2019

- У 2020 році Україна зайняла 30 місце у світі за рейтингом 2IPD від Всесвітнього поштового союзу та покращила своє місце одразу на 7 позицій
- Країни, які мають високий рівень розвитку поштових послуг, зазвичай демонструють вищі показники ВВП на одну особу

ВПЛИВ ПОШТОВИХ ПОСЛУГ НА ГРАВЦІВ РИНКУ

- **Населення** | Розвинена логістична та сортувальна інфраструктура поштових операторів надасть можливість населенню отримувати комерційні та фінансові послуги швидше, дешевше та якісніше
- **Малий та середній бізнес** | Посилення конкуренції на ринку і, як результат, підвищення якості поштових послуг сприятимуть збільшенню доходів бізнесу за рахунок високих темпів зростання обсягів електронної комерції та попиту на неї з боку населення
- **Поштові оператори** | В умовах здорової конкуренції поштові оператори створюватимуть для клієнта найкращі умови отримання поштових послуг
- **Уряд** | Розвиток поштових послуг сприятиме створенню нових робочих місць, підтримці національного виробника та збільшенню надходжень до бюджету за рахунок посилення інклюзивності населення в поштові, логістичні, фінансові послуги та збільшення ринку поштових послуг

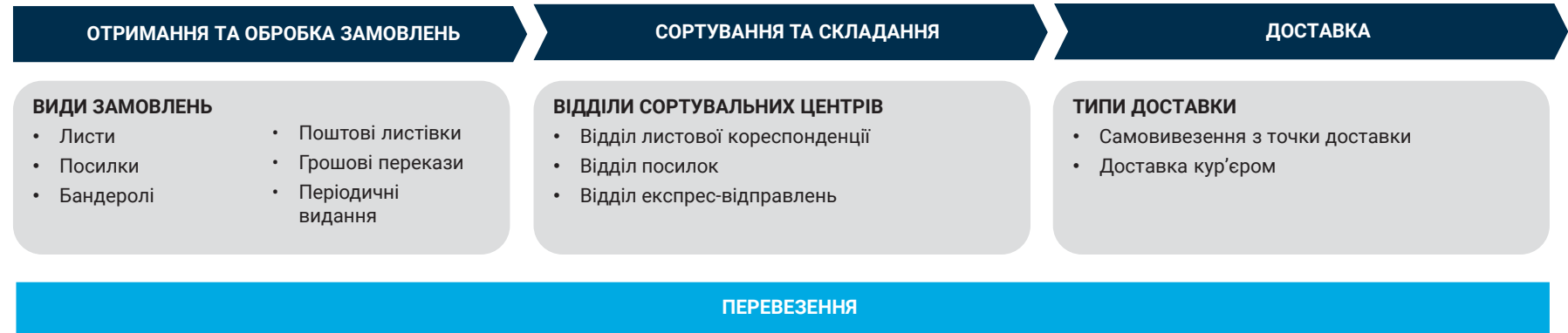
ВПЛИВ ПОШТОВИХ ПОСЛУГ НА ЕКОНОМІКУ ЗАГАЛОМ

- Розширення мережі відділень операторів пошти та їх 100% цифровізація може **збільшити ВВП на додаткові 15%**
- Модернізація та оновлення відділень національного поштового оператора з розширенням спектра послуг сприятиме залученню до сектору безготівкових операцій та е-commerce **10–13 млн осіб**
- Поштові оператори є одним з драйверів зростання сектору e-commerce за рахунок розгалуженої логістичної системи. За оцінками Світового банку, зменшення термінів доставки вдвічі сприяє **додатковому зростанню ВВП на 0,5%**
- 10-кратне збільшення обсягів е-commerce потенційно може згенерувати **зростання ВВП на 58%**, як результат, створення додаткового попиту в суміжних областях

Джерело: Центр економічного відновлення, World Bank, UPU

Структура секторального піднапрямку «Поштові послуги»

ЛАНЦЮГ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ СЕКТОРУ «ПОШТОВІ ПОСЛУГИ»

ПРІОРИТЕТИ

1. Визначення переліку універсальних послуг, їх стандартів та умов надання
2. Збільшення спроможності поштової інфраструктури (Оновлення та автоматизація сортувальних центрів)
3. Мінімізація термінів доставки (Оновлення логістичної мережі)

Джерело: Центр економічного відновлення

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

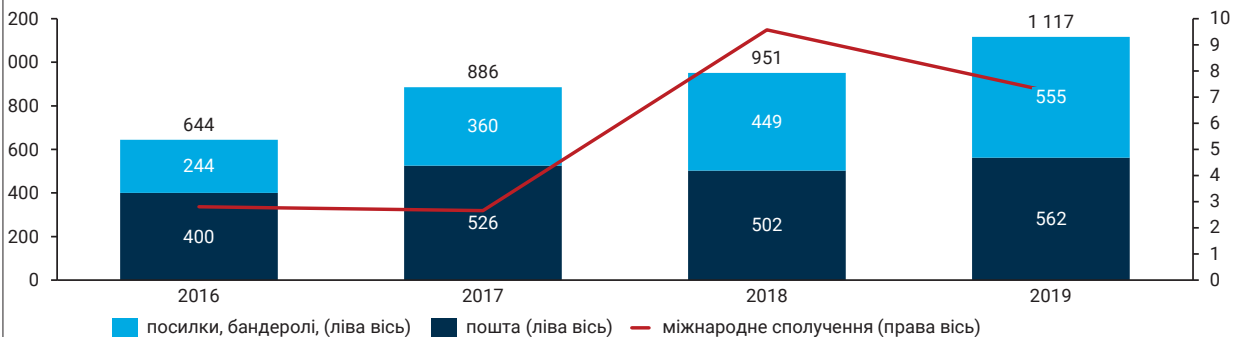
AS IS: (1) Поточний рівень розвитку поштових послуг в Україні: загальні тенденції

РОЗВИТОК ПОШТОВИХ ПОСЛУГ

Динаміка обсягів наданих кур'єрських та поштових послуг, млрд грн

Обсяги перевезення поштових відправлень за типом, тис. т

Джерело: Центр економічного відновлення, ДССУ

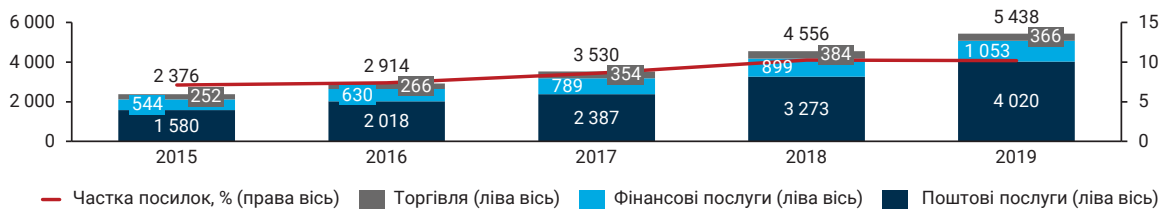
КОМЕНТАРІ

- Поштова та кур'єрська діяльність демонструє **високі показники зростання**, скоротивши обсяги розвитку лише в 2014 році. Основним драйвером зростання став **стрімко зростаючий ринок посилок**, що було зумовлено зростанням інформатизації суспільства.
- Як наслідок підвищеної **інформатизації суспільства**, зростають замовлення через Інтернет та збільшується попит на поштові відправлення, що посилює конкурентну боротьбу на ринку, яка в свою чергу сприяє розширенню асортименту та підвищенню інноваційності послуг.
- За останні 5 років обсяг **автомобільних перевезень** поштових відправлень збільшився майже вдвічі. Основним драйвером зростання були відправлення посилок та бандеролей, обсяги яких зросли майже втричі, в той час як показники традиційних поштових відправлень залишилися майже без змін.
- Активно зростає сегмент **міжнародних відправлень**, що є наслідком посилення глобалізаційних процесів та активного зростання ринку міжнародної e-commerce за рахунок залучення нових онлайн-покупців.

AS IS: (2) Поточний рівень розвитку поштових послуг в Україні: національний поштовий оператор

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПОШТОВОГО ОПЕРАТОРА

Структура обсягів доходу національного поштового оператора, млн грн

Посилки (внутрішні та міжнародні), тис од

Письмова кореспонденція та періодика, тис од

Джерело: Центр економічного відновлення, Укрпошта

КОМЕНТАРІ

- Загальні доходи національного поштового оператора продемонстрували суттєве зростання майже вдвічі за останні 5 років, незважаючи на загальне зменшення обсягів наданих послуг. Частка посилок у структурі загальних доходів національного поштового оператора **збільшилась з 7% до 10%**.
- Тотальна **інформатизація суспільства** та повсюдне проникнення інтернету сприяло появі нових тенденцій у діяльності національного поштового оператора. Головним наслідком цього є поступове **зменшення обсягів наданих традиційних поштових та фінансових послуг**, таких як періодичні видання, відправка листів та приймання платежів та переказів, які відмирають як наслідок цифровізації та агресивне нарощування посилочного бізнесу, що є важливою складовою розвитку електронної комерції. Так, частка посилок у загальній структурі наданих послуг за останні 5 років **збільшилась більш ніж удвічі – з 2% до 5%**.

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Поточні бар'єри секторального піднапрямку «Поштові послуги»

Законодавче забезпечення	Інфраструктурне забезпечення
• Неврегульованість визначення правил гри для всіх учасників ринку I Наявність цінової та нормативної (на рівні правил надання поштових послуг) зарегульованості на універсальні послуги та періодику, та відсутність прозорого механізму відшкодування різниці між фактичною собівартістю та доходами від цих послуг для їх надавачів, що є причиною ринкових викривлень • Відсутність гармонізації термінології з нормами ЄС I Застарілість нормативної бази та її невідповідність нормам ЄС, особливо в галузі розвитку внутрішнього ринку пошти ЄС та покращення якості обслуговування • Законодавчо неврегульоване визначення статусу поштового оператора I Неможливість однозначно ідентифікувати суб'єкта господарювання як поштового оператора, як наслідок, невизначеність щодо застосування до нього поштового законодавства • Наявність перешкод для існування здорової конкуренції на ринку I Викривлення ринку за рахунок вимог до національного оператора щодо утримування інфраструктури на доставку листів, газет та пенсій в сільській місцевості без відповідного своєчасного тарифного компенсування збитків або PSO	• Неналежний стан сортувальної інфраструктури I Наявність великої кількості застарілих неавтоматизованих сортувальних центрів у власності національного оператора • Нехватка інвестицій I Брак власних коштів та інвестицій для будівництва нових сортувальних центрів • Застарілість транспортних об'єктів поштових операторів I Зношена транспортна інфраструктура, застарілі технології та глибоко вкорінена корупція • Неналежний стан логістичної інфраструктури I Логістична вартість транспортування товарів на 40% вища, ніж в ЄС • Неактуальна адресна інформація стосовно споживачів I Відсутність реєстру актуальних адрес та зношеність приймальної інфраструктури на місцях (поштових скриньок) • Неможливість цілодобової кур'єрської доставки I Неможливість впровадити електронний підпис у зв'язку з відсутністю поштових скриньок, які відповідають вимогам часу
Застарілість нормативної бази та, як наслідок, відсутність належного регулювання і наявність перешкод для здорової конкуренції	Застарілість складської, сортувальної та логістичної інфраструктури

Бачення розвитку секторального піднапрямку «Поштові послуги»

МАТРИЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

		Україна (2020) ↓ AS-IS	ПОДОЛАННЯ ПОТОЧНИХ ВИКЛИКІВ	КАРДИНАЛЬНА ЗМІНА ФУНКЦІОНУВАННЯ	Україна (2030) ↓ TO BE
Компоненти сектору	Законодавче забезпечення	• Відсутність чіткого законодавчого розмежування універсальних і комерційних послуг • Відсутність гармонізації термінології з нормами ЄС • Законодавчо неврегульоване визначення статусу поштового оператора • Інфраструктура національного поштового оператора не використовується для підвищення фінансової інклюзивності		• Чітко визначено поняття універсальних послуг і того, хто має їх надавати • Чітке відслідковування цільового використання держдопомоги з боку держави • Оновлено нормативну базу у сфері надання комерційних послуг • На ринку поштових послуг встановлено рівні правила гри • Доопрацьовано концепцію надання фінансових послуг населенню з використанням інфраструктури національного поштового оператора	• Оновлено нормативну базу у сфері надання універсальних послуг. Якість послуг гармонізовано зі стандартами ЄС • Розподіл на універсальні та комерційні послуги є чітко визначеним так само, як і права та обов'язки кожного учасника ринку комерційних послуг • Збільшено доступ та залучення населення до фінансових послуг з використанням інфраструктури національного поштового оператора
	Інфраструктурне забезпечення	• Наявність великої кількості застарілих неавтоматизованих сортувальних центрів у власності національного оператора • Брак власних коштів та інвестицій для будівництва нових сортувальних центрів • Зношена транспортна інфраструктура та застарілі технології • Відсутність реєстру актуальних адрес та зношеність приймальної інфраструктури на місцях (поштових скриньок) • Неможливість цілодобової кур'єрської доставки у зв'язку з відсутністю поштових скриньок, які відповідають вимогам часу		• Впроваджено автоматизовані та роботизовані процеси як у діяльності національного оператора, так і в роботі комерційних операторів • Вдосконалено логістичну інфраструктуру, збільшено покриття Інтернетом • Цілодобова та безперервна можливість здійснення кур'єрської доставки для всіх операторів • Наявність ефективного реєстру актуальних адрес з частотою оновлення в реальному часі	• Всі учасники ринку поштових послуг мають сучасні сортувальні центри • Оновлено транспортну та логістичну інфраструктуру

Бачення розвитку: Поштові послуги

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Ініціативи – Відповіді на поточні виклики	
1. Законодавче забезпечення	1. Привести чинне законодавства до положень директиви Європарламенту про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг та покращення якості обслуговування. 2. Законодавчо відмежувати послуги поштового зв'язку, такі як доставка та універсальні послуги, від суміжних видів послуг (послуги з перевезення товарів, реалізація товарної продукції). 3. Здійснити чітке визначення прав та обов'язків суб'єкта господарювання як надавача універсальних поштових послуг. 4. Встановити однакові ринкові умови для всіх учасників ринку поштових послуг з усуненням ринкових викривлень шляхом введення прозорого механізму компенсації надавачам обов'язкових універсальних поштових послуг їх собівартості та відшкодування різниці між фактичними доходами та витратами на здійснення таких послуг.
2. Інфраструктурне забезпечення	1. Впровадити електронний підпис (в формі QR-коду) та електронну марку для безперервної можливості здійснення кур'єрських доставок. 2. Створити реєстр актуальних адрес.
3. Фінансова інклюзія	1. Розробити оновлену концепцію залучення населення до фінансових послуг через використання інфраструктури національного поштового оператора.
Ініціативи – Кардинальна зміна функціонування	
1. Підвищення якості кур'єрської доставки	1. Оновити всю приймальну інфраструктуру, поштові скриньки та поштомати відповідно до сучасних потреб з доступом для всіх операторів поштового зв'язку.
2. Фінансова інклюзія	1. Забезпечити покриття населення фінансовими послугами через інфраструктуру національного поштового оператора.

Джерело: Центр економічного відновлення

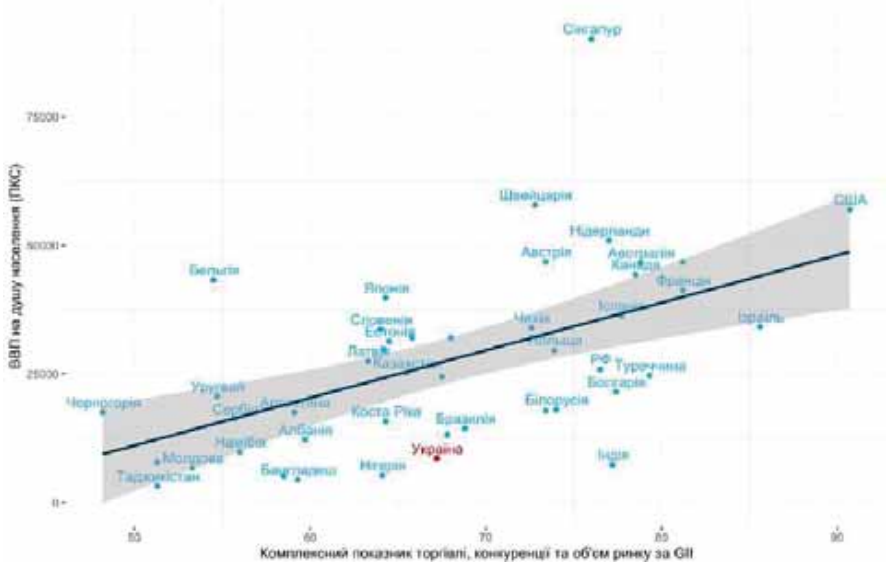
ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Роль внутрішньої торгівлі в економічному зростанні України

27%	955	Частка торгівлі у ВВП, млрд грн	23%	3.8	Частка зайнятості в торгівлі від загальної, млн осіб	7.5%	27.4	Частка торгівлі від податкових надходжень, млрд грн
-----	-----	---------------------------------	-----	-----	--	------	------	---

РОЗВИТОК ТОРГІВЛІ ТА ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ

Співвідношення між ВВП на душу населення та показником торгівлі, конкуренції та обсягу ринку за Global Innovation Index (GII)

- Країни з високим показником торгівлі, конкуренції та обсягу ринку з більшою ймовірністю мають високий ступінь розвитку економіки

ВПЛИВ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ НА ГРАВЦІВ РИНКУ

- Населення** | Розвинений сектор внутрішньої торгівлі дозволяє стабілізувати ціни на товари та уникати шоків пропозиції на ринку. В результаті продукція відповідає всім стандартам якості, а права споживачів захищені
- Бізнес** | За умов інтенсивної торгівлі та врегульованих відносин між постачальниками та продавцями у бізнесу з'являється можливість реінвестувати кошти в технологічний розвиток та роботизацію бізнес-процесів. Таким чином, бізнес може використовувати інноваційні методи для управління запасами та аналізу смаків та вподобань споживачів
- Міжнародні гравці** | Основними показниками для закордонних інвесторів є обсяг ринку та динаміка зростання сектору. Україна має великий споживчий ринок для розвитку торгівлі, особливо онлайн сегменту

ВПЛИВ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ НА ЕКОНОМІКУ ЗАГАЛОМ

- Торгівля – це один із найбільших секторів для працевлаштування у світі. Так, наприклад, близько 17% робочої сили у ЄС зайняті в секторі торгівлі
- Середньорічний темп зростання (CAGR) e-commerce до 2026 року очікується **понад 24%**. Так само позитивну динаміку показує оптова та роздрібна торгівля, темпи зростання яких у середньому оцінюються у **8% до 2026 року**
- Незважаючи на досить хороший результат у рейтингу GII, що враховує такі компоненти, як рівень розвитку внутрішньої конкуренції, регуляторну політику та обсяг внутрішнього ринку, Україна не реалізує всіх можливостей внутрішнього ринку

Джерело: Центр економічного відновлення, GII

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Структура секторального піднапрямку «Внутрішня торгівля»

ЛАНЦЮГ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ СЕКТОРУ ТОРГІВЛІ

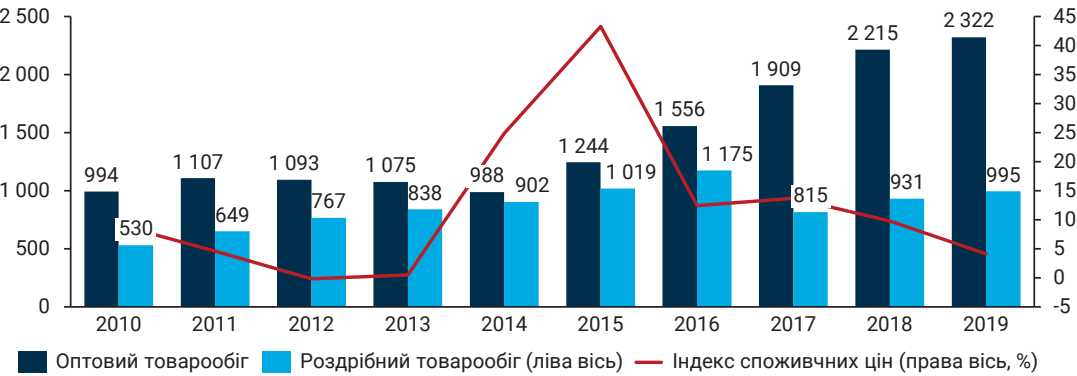
ПРІОРИТЕТИ

- 1. Залученість та безперебійна робота всіх ланцюгів поставок
- 2. Відповідність міжнародним стандартам якості продукції
- 3. Забезпечення конкурентного середовища, а саме: боротьба з контрабандою, фальсифікатом, контрафактом та детінізація ринку

AS IS: (1) Поточний рівень розвитку внутрішньої торгівлі в Україні: загальні тенденції

РОЗВИТОК ТОРГІВЛІ

Товарообіг оптової та роздрібно торгівлі, млн грн

Частка вітчизняної продукції в товарообігу продовольчих і непродовольчих товарів, %

КОМЕНТАРІ

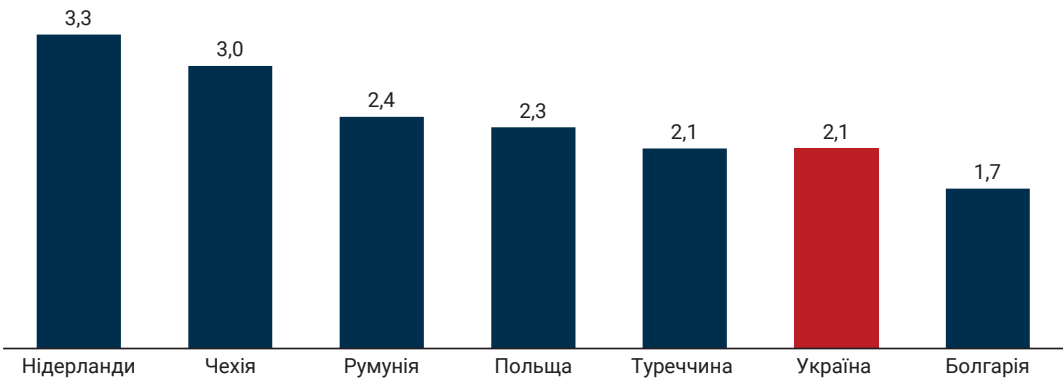
- Динаміка товарообігу в Україні має тенденцію до зростання. В номінальних величинах обсяг товарообігу зріс більш ніж удвічі в 2013–2019 роках, що багато в чому було пов'язане зі **значними темпами інфляції** у кризовий період.
- У динаміці торгівлі непродовольчими товарами спостерігається **значне переважання імпортої продукції**, що свідчить про низьку конкурентоспроможність українських виробників. Більше того, з 2010 року частка українських непродовольчих товарів **знизилась майже на 20 процентних пунктів**.
- Дещо кращою є ситуація в торгівлі продовольчими товарами, де **частка українських продуктів становить близько 80%** (разом з тим за останні 9 років спостерігалось падіння на 8 процентних пунктів і в цьому сегменті).
- Загалом вітчизняні товари представлені в основному в категоріях товарів з низькою доданою вартістю** у продовольчому сегменті, тоді як непродовольчий сегмент займає більше ніж 60% від загального товарообігу.
- Через низький технологічний розвиток Україна значно **поступається ЄС за продуктивністю праці в секторі внутрішньої торгівлі**. В Україні середня додана вартість становить приблизно 3,2 тисячі доларів на працівника, в той час як у ЄС – понад 40 тисяч доларів.

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

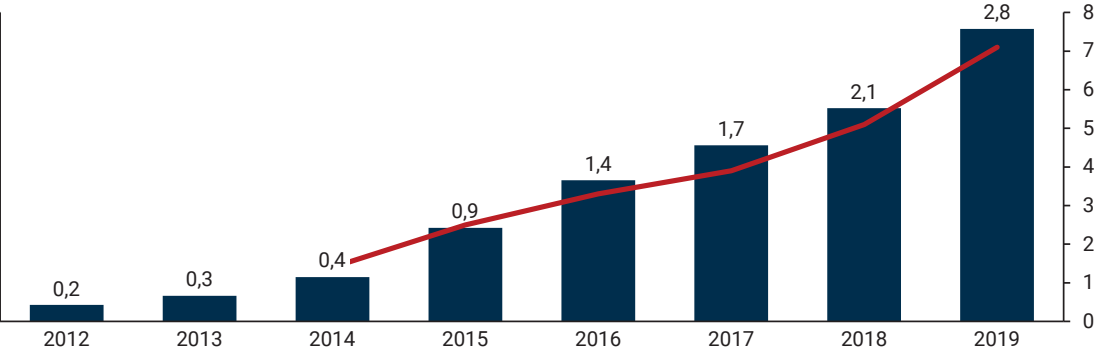
AS IS: (2) Поточний рівень розвитку внутрішньої торгівлі в Україні: електронна комерція

РОЗВИТОК E-COMMERCE

Розмір онлайн-ринку як частка у ВВП в Україні та інших країнах, %

Обсяги інтернет-торгівлі в Україні, млрд доларів

Джерело: Центр економічного відновлення, EVO, Emarketer

КОМЕНТАРІ

- Попри COVID-19, спостерігається стабільна тенденція до зростання частки e-commerce та очікується, що станом на кінець 2021 року вона досягне 17,5 % від загального обсягу роздрібної торгівлі у світі.
- Річне збільшення обсягів торгівлі з 2018 до 2019 року становить близько 30%, що в поєднанні зі збільшеним використанням банківських карт свідчить про потенціал розвитку електронної комерції.
- У 2018 році українці придбали онлайн товарів та послуг на 65 млрд грн. Дохід від реклами в соцмережах на маркетплейсах та онлайн-ресурсах становив 9,5 млрд грн, 2,6 млрд грн заробили поштові оператори на доставці, а 0,8 млрд грн – дохід, отриманий за рахунок проведення онлайн- оплати.
- Через відсутність вільного доступу до Інтернету в сільській місцевості e-commerce втрачає ринок розміром у понад 13 млн осіб; це ж стосується міст із населенням менше ніж 100 тис.
- За даними основних гравців, e-commerce середній чек інтернет-покупки становить 763 грн. У період 2018–2019 роки середній чек збільшився на 5%.
- За рівнем проникнення Інтернету Україна займає останнє місце в Європі, незважаючи на значне зростання за період 2010–2018 років. Сьогодні мережа доступна для двох третин українців, тоді як для розвинених європейських країн цей показник наближається до 100%.

Поточні бар'єри секторального піднапрямку «Внутрішня торгівля»

Виробники	Оптова та Роздрібна торгівля	E-commerce
Нестача оборотних коштів Брак оборотних коштів виробників не дозволяє забезпечити ефективне управління ризиками щодо запобігання ціновим коливанням Переважає чорний ринок Висока частка несертифікованої продукції, завезеної з порушенням митних правил, що в свою чергу спотворює цінову конкуренцію на ринку Неконтрольований рух товарів Відсутній взаємний контроль руху товарів з країнами – торговельними партнерами Недосконала система з маркування Велика кількість постійно змінюючих нормативних документів, недосконала система перевірки етикеток/упаковок Низька технологічність підприємства Застарілі бізнес-процеси та відсутність технологічних рішень в управлінні складськими приміщеннями та запасами з урахуванням прогнозів споживчого ринку	Низька продуктивність праці Продуктивність праці в цьому секторі України в 15 разів нижча, ніж середньоевропейський показник Неефективне формування запасів Нестача джерел фінансування створює труднощі для формування необхідних запасів товарів Низьке забезпечення торговельною площею Покриття торговельною площею значно менше, ніж в європейських країнах Регіональний дисбаланс Нерівномірний регіональний розвиток торговельних мереж у регіонах Проблеми з дозволами Довготривалий процес отримання дозволів та узгодження з планами містобудівництва для розширення торговельних мереж Неефективна система контролю ринку роздрібної торгівлі Наявність порушень зі сторони підприємців в контексті ліцензій, офіційного працевлаштування працівників, сплати податків через схеми з ФЛП, роботі з незареєстрованими касовими апаратами	Низький рівень використання платіжних систем Лише деякі магазини, представлені на маркетплейсах, забезпечують приймання оплати через електронні платіжні системи та видають електронний чек Застаріле законодавство Немає визначення понять у сфері електронної торгівлі, які існують та застосовуються на практиці («маркетплейс», «сертифікований продавець», «прес-агрегатор»), та механізмів регулювання їх діяльності (за існуючих потреб) Недосконалість правового захисту споживачів Відсутність: спроможної системи захисту прав споживачів у сфері електронної торгівлі; інституційних механізмів для створення дієвої системи захисту персональних даних; можливості ідентифікації онлайн-продавця при виникненні спору між ним та споживачем Тіньовий ринок Мала кількість продавців в онлайн-сегменті та на маркетплейсах ведуть прозору економічну діяльність – торгують продукцією, що відповідає нормам законодавства та ввезена без порушення митних процедур
Ринок функціонує з порушеннями, економічні відносини між гравцями неврегульовані	Застарілі бізнес-процеси та низька продуктивність підприємств, фінансові та адміністративні бар'єри для розвитку	Низька надійність суб'єктів та невизначене адміністративне регулювання галузі, а також слабкий захист прав споживачів

Джерело: Центр економічного відновлення

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Бачення розвитку секторального піднапрямку «Внутрішня торгівля»

МАТРИЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

Компоненти сектору	Україна (2020) ↓ AS-IS			Україна (2030) ↓ TO BE		
	Подолання поточних викликів			Кардинальна зміна функціонування		
	RECOVERY			RECOVERY		
	TO BE			TO BE		
Постачальники	- Велика кількість фальсифікованої, контрафактної, невідповідної законодавчим вимогам та ввезеної з порушенням митних процедур продукції - Затримки в розрахунках за продукцію, що зменшують оборотні кошти постачальників			- Терміни розрахунків встановлюються відповідно до особливостей товарів - Забезпечено умови відслідковування товарів та належне маркування		
Оптова та роздрібна торгівля	- Низька фінансова стійкість підприємств робить їх вразливою до економічних коливань - Великий обсяг тіньової економіки - Недостатнє покриття торговельної площі та низька представленість торгових мереж - Застарілі бізнес-процеси та низька продуктивність праці - Низька частка вітчизняних продуктів у непродовольчому сегменті			- Проведено ризикоорієнтовану фіскалізацію галузі - Запроваджено ефективні механізми стимулювання покупця отримувати та перевіряти фіскальний чек - Розроблено механізми стимулювання технологічного розвитку та створено умови для впровадження інноваційних рішень на підприємствах		
Електронна комерція	- Недосконалість регулювання сфери електронної комерції - Відсутність інституційних механізмів для створення дієвої системи захисту персональних даних у сфері електронної комерції - Законодавчо неврегульована діяльність сучасних суб'єктів електронної торгівлі			- На законодавчому рівні визначено поняття, які існують та застосовуються на практиці («маркет-плейс», «сертифікований продавець», «прес-агрегатор»), та механізми регулювання їх діяльності - Розроблено механізм урегулювання спорів між продавцем та покупцем - Впроваджено систему електронних чеків		

Джерело: Центр економічного відновлення

Бачення розвитку: (1) Постачальники

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Відповіді на поточні виклики
1. Боротьба з чорним ринком ¹ 1. Покращити митне регулювання для боротьби з незаконно ввезеною продукцією. 2. Уніфікувати та гармонізувати стандарти, документації та тарифи в торгівлі з міжнародними партнерами. 3. Забезпечити повноцінний обмін інформацією з іншими країнами і створення дієвого механізму автоматизованого зіставлення відповідних документів та митної вартості товарів, яка в них зазначена. 4. Запровадити комплексну національну модель переміщення товарів через кордон на зразок системи єдиного вікна ЄС (One Stop Shop) або відповідне оновлення існуючої в Україні системи електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ). 5. Обладнати «проблемні» зони кордону системою прихованого цілодобового спостереження задля забезпечення швидкої реакції на порушення вимог законодавства. 6. Імплементувати правила спільної транзитної процедури ЄС/ЄАВТ, загальноєвропейської електронної транзитної системи (NCTS) та інших сучасних технологій контролю за доставкою товарів.
2. Підвищення якості продукції 1. Забезпечити виконання НАССР. 2. Забезпечити відслідковування та контроль ланцюжка постачання товарів (e-TTN). 3. Вдосконалення технічного регламенту з вдосконалення системи маркування та утилізації пакування
Кардинальна зміна функціонування
1. Забезпечення якості продукції 1. Впровадити європейські інструменти контролю якості та походження продукції.

Бачення розвитку: (2) Оптова та роздрібна торгівля

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Відповіді на поточні виклики
1. Підвищення доступності торговельних мереж 1. Забезпечити швидкі та прозорі процеси отримання дозволів на будівництво та підключення до мереж. 2. Забезпечити надання повної інформації щодо прогнозів кількості населення в регіоні та стану інфраструктури.
2. Покращення фінансової стійкості 1. Знизити комісію за послуги еквайрингу. 2. Підвищити доступність банківських інструментів овердрафту та кредитів на поповнення обігових коштів. 3. Збільшити вибір програм доступних кредитів для розвитку та масштабування бізнесу.
3. Фіскалізація 1. Перейти до ризикоорієнтованої моделі фіскалізації бізнесу. 2. Запровадити механізми стимулювання покупця отримувати чек (фіскальна лотерея, кешбек для покупця).

Джерело: Центр економічного відновлення

¹ Детальніше ініціативи розглядаються в напрямку «Міжнародна економічна політика»

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Бачення розвитку: (3) Електронна комерція

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Відповіді на поточні виклики

- 1. Нормативно-правова база** | 1. Забезпечити ефективну співпрацю між органами влади у створенні спроможної системи захисту прав споживача та його персональних даних при здійсненні онлайн-покупок. 2. Розробити стратегічний документ щодо розвитку електронної комерції в Україні за участі всіх стейкхолдерів. 3. Визначити, що переказ коштів при дистанційній торгівлі за допомогою платіжних систем та POS-терміналів банку є операцією з розрахунків у безготівковій формі для отримувача коштів. 4. Визначити права посередників та перехід відповідальності на кожному етапі онлайн-торгівлі. 5. Визначити поняття «Онлайн-підприємець» у законі про ПРО. 6. У Законі «Про електронну комерцію» чітко та однозначно визначити обов'язки всіх сторін. 7. Врегулювати процедуру онлайн-кредитування.
- 2. Підвищення довіри споживачів** | 1. Створити каталог компаній, які зарекомендували себе (tusk mark) 2. Забезпечити інформаційну підтримку та контроль виконання зобов'язань між покупцем та продавцем. 3. Розробити систему врегулювання досудових спорів між продавцем та покупцем.
- 3. Міжнародна торгівля** | 1. Сприяти інтеграції України в глобальний економічний простір, забезпечити вільний транскордонний рух товарів в електронній торгівлі. 2. Провести комплексний експертний аналіз чинного законодавства України на предмет імплементації Директиви 2000/31/ЄС про електронну комерцію.

Джерело: Центр економічного відновлення

273

ПЕРСОНАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ПОСЛУГИ (ІНШІ ПОСЛУГИ)

Роль інших послуг в економічному зростанні України

4.7% 281

Частка персональних та професійних послуг у ВВП, млрд грн

6.7%

1.1

Частка зайнятості в секторі від загальної, млн. осіб

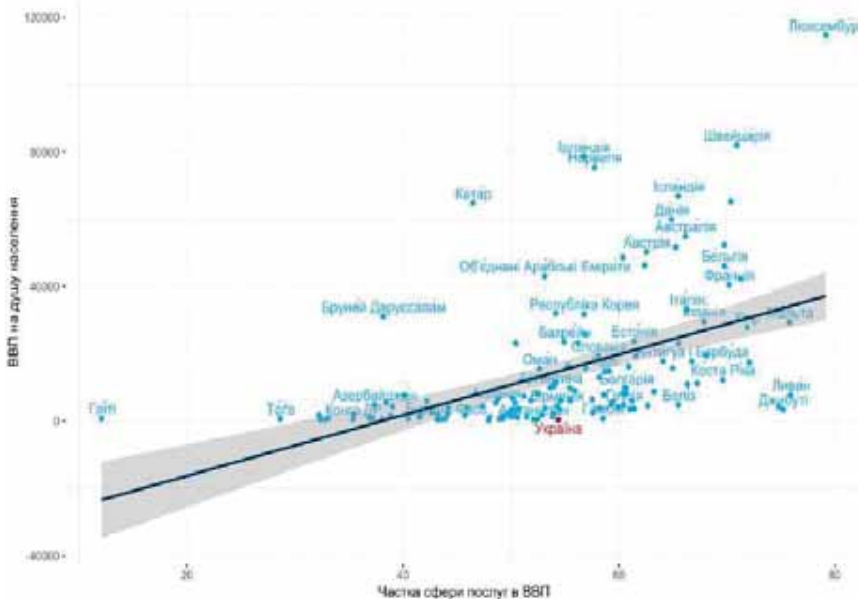
13%

47

Частка від податкових надходжень, млрд грн

РОЗВИТОК СЕКТОРУ ТА ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ

Співвідношення між часткою сфери послуг у ВВП та ВВП на одну особу, 2019

- У 2019 році Україна зайняла 20 місце у світі за рейтингом аутсорсингової привабливості відповідно до методології A.T. Kearney

Джерело: Центр економічного відновлення, World Bank, ДССУ, ABSL

ВПЛИВ СЕКТОРУ НА ОСНОВНИХ ГРАВЦІВ РИНКУ

- **Населення** | Збільшення кількості надавачів послуг, їх лібералізація та детинізація сприятиме підвищенню якості наданих послуг, зменшенню цін та розширенню їх асортименту, що позитивно відобразиться на загальному рівні життя населення
- **Бізнес** | Розвиток сектору та стабільний попит з боку населення сприятиме як розширенню вже існуючих компаній, так і виходу на ринок нових, що посилить конкуренцію та стимулюватиме учасників імплементувати нові рішення для задоволення споживчого попиту
- **Суміжні галузі** | Зростання сектору створить додатковий попит на продукцію 5–7 суміжних галузей, основними з яких є оптова та роздрібна торгівля, освіта, організація харчування, операції з нерухомим майном тощо
- **Уряд** | Розвиток персональних та професійних послуг позитивно сприятиме створенню більшої кількості робочих місць, поступовій лібералізації економіки, виведенню її з тіні, збільшенню доходів населення і, як результат, формуванню стійкого середнього класу в країні, який є основою стабільного економічного зростання

ВПЛИВ СЕКТОРУ НА ЕКОНОМІКУ ЗАГАЛОМ

- Детінізація ринку персональних послуг може вивести з тіні діяльність сектору та створити додатково **понад 500 тис. робочих місць**
- Галузь сприятиме розвитку **5–7 суміжних галузей** та стимулюватиме значний приплив інвестицій
- **Легалізація доходів** широкого кола підприємців та **легалізація оборотів** надавачів персональних послуг
- Прийняття законодавства щодо надання персональних послуг населенням сприятиме зменшенню **рівня тінізації економіки із 47% до 8% ВВП** у найближчі 5–6 років та стане запорукою створення середнього класу
- Станом на 2020 рік у секторі загальних центрів обслуговування (ЗЦО), що надають професійні послуги, було зайнято понад 185 тис. осіб з перспективою **зростання до 220 тис. до 2022 року**

275

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

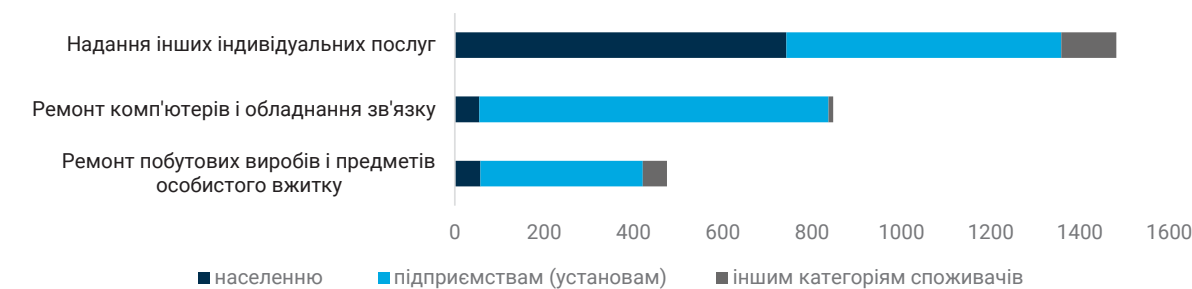
AS IS: (1) Поточний рівень розвитку персональних послуг в Україні

РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Структура обсягів наданих персональних послуг, млн грн

Структура персональних послуг за типом діяльності та цільових споживачів, млн грн, 2018

Джерело: Центр економічного відновлення, ДССУ

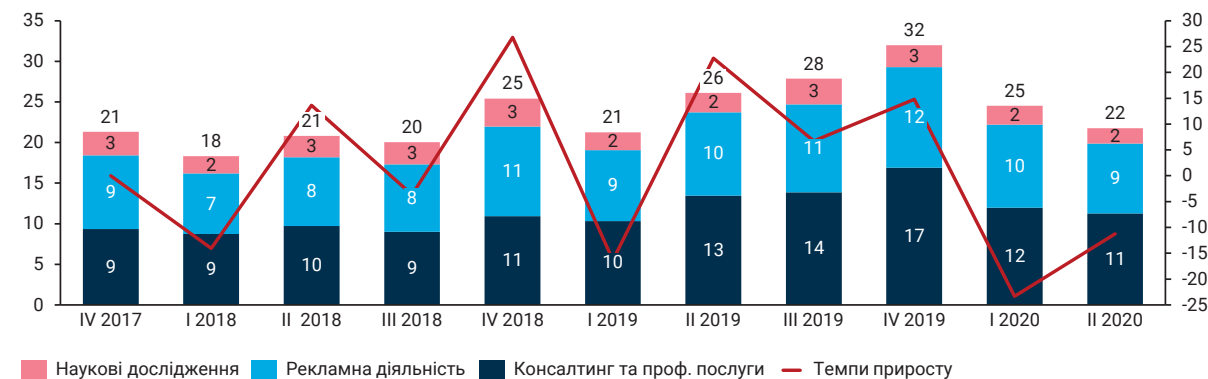
КОМЕНТАРІ

- Обсяг персональних послуг демонстрував **зростаючу динаміку** включно до I кварталу 2020 року. Введені карантинні заходи негативно позначились на індустрії, адже фактично зупинили діяльність усіх осіб, зайнятих у секторі.
- Структурна динаміка показує поступове збільшення частки підприємств як основного джерела попиту для галузі.
- У загальній структурі персональних послуг переважають **інші індивідуальні послуги** (салони краси, хімічистки тощо), характерним для яких є велика частка наданих послуг для населення (близько 50%).
- Для інших категорій (ремонт комп'ютерів та обладнання, ремонт побутових виробів і предметів особистого вжитку) характерними є набагато **менші обсяги обороту** та переважання послуг, наданих підприємствам.

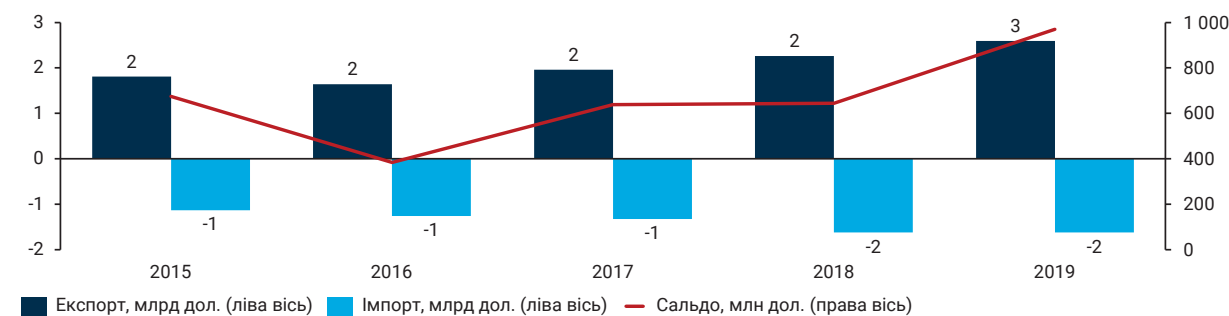
AS IS: (2) Поточний рівень розвитку професійних послуг в Україні

РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Структура обсягів наданих професійних послуг, млрд грн

Динаміка зовнішньої торгівлі професійними послугами

Джерело: Центр економічного відновлення, ДССУ

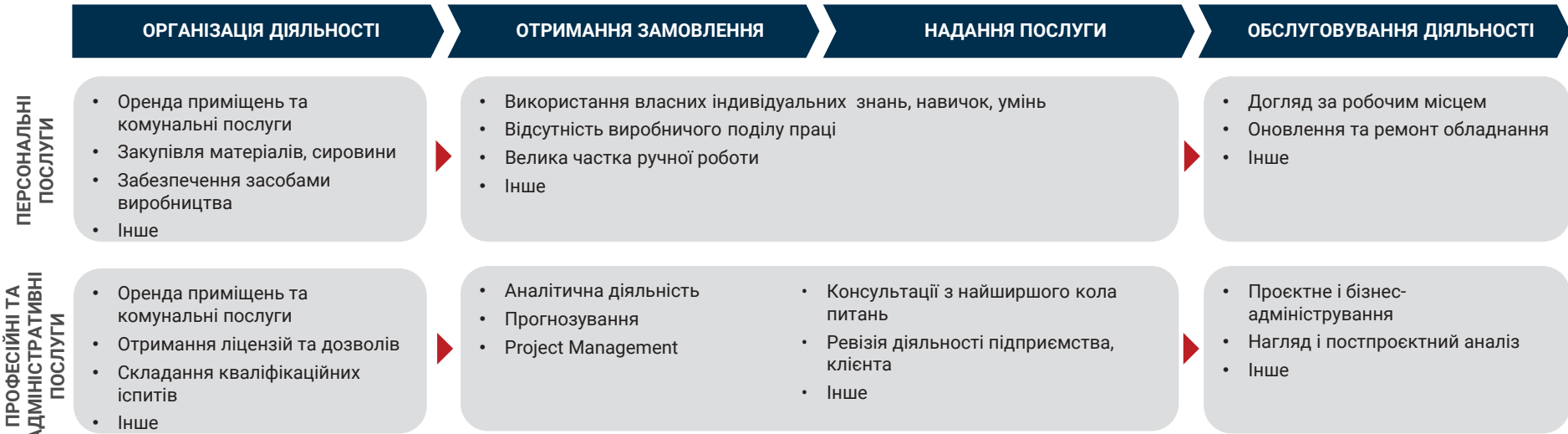
КОМЕНТАРІ

- Тенденції останніх трьох років демонструють певну **сезонність** в обсягах наданих професійних послуг, що відображається в зменшенні рівня активності на початку року з поступовим поживленням до IV кварталу.
- Консалтингові та інші професійні послуги** відіграють все більшу роль у загальному обсязі професійних послуг. Карантинні обмеження, введені на початку 2020 року, негативно позначились на діловій активності в секторі, що стало результатом найбільшого падіння за останні 3 роки – **майже на 30%**.
- Зовнішня торгівля професійними послугами демонструє **стабільне зростання протягом останніх 5 років**.
- Україна є одним із лідерів у залученні іноземних компаній у сфері **загальних центрів обслуговування**, що зумовлює суттєве перевищення експорту професійних послуг над імпортом.
- Попри високий потенціал професійних послуг** в Україні, на сьогодні **набагато більші обсяги експорту спостерігаються в ІТ-секторі**, де Україна посідає 4 місце за кількістю сертифікованих ІТ-фахівців у світі.

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Структура секторального піднапрямку «Інші послуги»

ЛАНЦЮГ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ СЕКТОРУ «ІНШІ ПОСЛУГИ»

ПРІОРИТЕТИ

- 1. Створення стимулів для виходу підприємств із тіні (введення ефективного оподаткування; зняття обмежень на кількість працівників та оборот)
- 2. Підвищення якості у сфері персональних послуг (розробка професійних і освітніх стандартів)
- 3. Розвиток Shared Service Center (SSC) в Україні

Джерело: Центр економічного відновлення

Поточні бар'єри секторального піднапрямку «Інші послуги»

Персональні послуги	Професійні послуги
- Складність оренди приміщень I Висока ставка оренди державного та комерційного майна; до цього часу не завжди прозорі процедури оренди - Застарілий стан інженерних мереж I Незадовільна якість комерційних площ та рівень забезпечення їх інженерними мережами та іншими послугами - Великий рівень тінізації сектору I Певна кількість працівників працюють як ФОП у випадках, коли за ознаками – це трудові відносини. Як наслідок, це сприяє роздробленості та тінізації працівників сфери послуг - Неврегульованість сфери діяльності надання персональних послуг I Відсутність законодавчої бази для започаткування свого бізнесу та відповідної сплати податків до бюджету для суб'єктів мікропідприємництва, відсутність задовільного рівня соціального захисту надавачів персональних послуг як окремої категорії підприємців	- Наявність бар'єрів при залученні іноземних працівників I Складна, бюрократизована система отримання дозволів та довідок для імміграції іноземних спеціалістів - Відсутність єдиного органу, який мав би займатися просуванням бренда України як хабу ЗЦО I Конкурентні переваги України, такі як низькі витрати на оплату праці та високоосвічене населення, невідомі великій кількості іноземних компаній, як наслідок, втрата Україною потенційних інвесторів у сфері ЗЦО - Відсутність державних стимулів для відкриття іноземних ЗЦО I Обтяжлива процедура реєстрації представництва іноземних компаній в Україні. Відсутність відшкодування ПДВ для операцій представництв іноземних компаній в Україні та програм стимулювання відкриття нових центрів
Відсутність нормативної бази регулювання діяльності з надання персональних послуг	Не до кінця реалізований потенціал України як хабу для ЗЦО внаслідок відсутності комплексної промо-кампанії та державних стимулів

Джерело: Центр економічного відновлення

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ — 2030

Бачення розвитку секторального піднапрямку «Інші послуги»

МАТРИЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

		Україна (2020) AS-IS	ПОДОЛАННЯ ПОТОЧНИХ ВИКЛИКІВ	КАРДИНАЛЬНА ЗМІНА ФУНКЦІОНУВАННЯ	Україна (2030) TO BE
		AS-IS	RECOVERY	TO BE	
Компоненти сектору	Персональні послуги	- Відсутність законодавчої бази для започаткування свого бізнесу та відповідної сплати податків до бюджету для суб'єктів мікропідприємництва - Відсутність задовільного рівня соціального захисту надавачів персональних послуг як окремої категорії підприємців та відповідний рівень соціального захисту населення від порушень у сфері захисту прав споживачів - Висока ставка оренди державного та комерційного майна, а також не зовсім прозорі процедури оренди - Високий рівень тінізації окремих секторів ринку послуг, таких як надання персональних пасажирських, перукарських та інших послуг	- Визначення правового статусу суб'єктів надання персональних послуг, визначення відносин між фізособами, юрособами та органами державної влади, місцевого самоврядування у сфері діяльності з надання персональних послуг - Визначення пріоритетних засад освіти у сфері надання персональних послуг - Гармонізовано з європейськими стандартами соціальні стандарти та нормативи праці самозайнятих осіб - Інтеграція в європейське право у сфері надання персональних послуг - Впровадження оптимальної та стимулюючої системи оподаткування суб'єктів підприємництва сектору персональних послуг	- Законодавчо врегульовано правові, економічні, соціальні та організаційні відносини у сфері діяльності з надання персональних послуг - Розробка та імплементація професійних та освітніх стандартів за видами діяльності персональних послуг - Детінізований та врегульований ринок персональних послуг. Більшість учасників ринку представлена мережами салонів, залів та майстерень з вагомою капіталізацією	
	Професійні послуги	- Складна, бюрократизована система отримання дозволів та довідок для імміграції іноземних ІТ-фахівців - Відсутність єдиного органу, який мав би займатися просуванням бренду України як хабу ЗЦО - Обтяжлива процедура реєстрації представництва іноземних компаній в Україні - Відсутність державних стимулів для компаній відкривати свої офіси в Україні - ПДВ від експортних операцій іноземних представництв не відшкодовується	Україна – визнаний бренд на ринку ЗЦО в регіоні завдяки зусиллям, заохочувальним програмам та стимулам держави, а також спеціально створеній асоціації, яка просуває Україну як найкращу локацію для представництв іноземних компаній у світі	Україна – найбільший ринок надання послуг ЗЦО в Центральній та Східній Європі. Створено сприятливі умови для іноземних компаній щодо відкриття власних представництв і залучення як вітчизняних, так і іноземних фахівців	

Бачення розвитку: (1) Персональні послуги

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Ініціативи – Відповіді на поточні виклики

- Законодавчо врегулювати діяльність з надання персональних послуг** | 1. Внести зміни до законодавчих актів у частині врегулювання діяльності надавачів персональних послуг та переглянути оподаткування надавачів персональних послуг для виведення сектору з тіні. 2. Впровадити саморегуляцію в різних сегментах персональних послуг.¹
- Підвищити якість кадрів професій персональних послуг** | 1. Створити інструменти підготовки кадрів у сфері персональних послуг. 2. Сприяти організації заходів з обміну досвідом за групами надання персональних послуг.
- Детінізація ринку персональних пасажирських перевезень** | 1. Розробити та ввести ефективну систему оподаткування учасників ринку з визначенням оптимальної ставки від приблизного обсягу витрат надавача послуг. 2. Замінити обов'язкове встановлення РРО для суб'єктів ринку на програмне забезпечення технологічної платформи для виконання функції фіскалізації готівкових розрахунків, що дозволить об'єктивно отримувати інформацію про обсяги наданих послуг перевізниками. 3. Зобов'язати диспетчерські служби/технологічні платформи інформувати податкові органи про обороти суб'єктів ринку. 4. Передбачити реєстрацію іноземних компаній, які надають послуги в Україні, українськими юридичними особами та забезпечити сплату податків ними в Україні 5. Спростити ліцензування та доступ до ринку перевезення пасажирів автомобільним транспортом.

Ініціативи – Кардинальна зміна функціонування

- Підвищити якість кадрів професій персональних послуг** | 1. Підвищити роль професійно-технічної освіти у структурі освіти України та попит на неї серед населення шляхом оновлення її змісту, а також впровадити інноваційну складову в навчальний процес професійно-технічних навчальних закладів.

Бачення розвитку: (2) Професійні послуги

ПОТРЕБА У ЗМІНАХ

Ініціативи – Відповіді на поточні виклики

- Удосконалити процедуру реєстрації іноземних спеціалістів** | 1. Створити єдиний сервіс з консолідованою інформацією про міграційні процедури на різних мовах. 2. Впровадити електронну процедуру подання документів. 3. Скасувати визначений перелік медзакладів, які можуть видавати медичну довідку; надати таке право всім медзакладам які мають відповідну ліцензію.
- Спростити процес відкриття представництв іноземних компаній** | 1. Внести зміни до законів та підзаконних актів щодо зменшення строку та плати за реєстрацію представництва. 2. Спростити вимоги до реєстраційних документів, лібералізувати процедури отримання представництвами дозволів, ліцензій та інших дозвільних документів, визначити чіткий порядок ліквідації Представництв.

Ініціативи – Кардинальна зміна функціонування

- Популяризувати Україну як найкраще місце для відкриття ЗЦО** | 1. Визначити єдиний орган, який займатиметься просуванням бренду України закордоном для залучення іноземних компаній.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Що відлунить знайдений дзвін

ЦЕ ЦІКАВО. У селі Заруддя на Тернопільщині поталанило викопати раритет, який пролежав у землі щонайменше 70 років

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

Він скликав селян на богослужіння, повідомляв про небезпеку чи лихо. І його берегли, переховуючи тривалий час. Це дзвін.

Знайшли його у селі Заруддя у Зборівському районі на Тернопільщині нещодавно, точніше, на Різдво Христове за григоріанським календарем. Це теж певний знак.

Знайдений дзвін свого часу висів на дзвіниці місцевого римо-католицького костелу. Мирон Сагайдак, краєзнавець, уродженець Заруддя, написав і видав книжку про історію рідного й навколишніх сіл. Каже, що колись у Зарудді на кутку Мандитерія стояла невелика церква. ХІХ століття зарудяни зустріли у новому дерев'яному храмі в іншому місці, на цвинтарі. На підвищенні, де стояла давня церква, вивершили хрест, і в 1905—1907 роках тут постав мурований костел Св. Антонія. Звели і дзвіницю.

ХХ століття було бурхливим і що найгірше — воєним. Тож під час воєн, приходу більшовиків на ці землі дзвони доводилося ховати. Їх закопували, адже люди боялися, аби не зняли та не переплавили на військові потреби. 1939 року, коли червона влада прийшла на західно-українські землі, дзвони в селі знов перестали лунати. Панові Мирону його старий сусід колись розповідав, що комуністи тоді шомполами проти-кали землю, шукаючи сховки дзвонів, та марно. Той сусід сказав тоді совітам, що нібито дзвони підводіть і повезли у невідомому напрямку.

Цікаво, що один із дзвонів місцеві греко-католики зі своєї церкви перенесли до дзвіниці костелу. Кажуть, голосно лунав, аж на чотири села його було чути.

Дзвін, який знайшли у селі Заруддя на Тернопільщині

З історії відомо, що митрополит Української греко-католицької церкви Андрей Шептицький двічі приїжджав до Заруддя. Уперше — 1905 року. Тоді владика побував у місцевій дерев'яній церкві й пообіцяв, що допоможе тутешнім вірянам у побудові мурованого храму Воздвиження Чесного Хреста.

Церкву почали споруджувати через кілька років. Під час Першої світової війни царські солдати збили її баню.

Загалом культова споруда зазнала великої руйнації. Аж до 1932 року храм відновлювали. Освятив його митрополит Андрей Шептицький. Але під час спорудження церкви й потім упродовж 17 років, доки зарудянські греко-католики її ремонтували, відправляти їм богослужіння представники західного літургійного обряду дозволяли в холодну пору в костелі. Тому й звучав лунко на костельній дзвіниці дзвін із греко-католицької церкви.

Костел витримав воєнне лихоліття, але зазнав руйнації під час мирного радянського життя. Дотепер у селі знають лише ім'я атеїста-геро-страта — Альоша. Щоправда, цей безбожний водій за наказом компартійців храм не спалив, а за допомогою автомобіля і тросів зірвав з нього баню.

Мирон Сагайдак був тоді першокласником. Він згадав, як разом з дівчатами вибіг з школи, що неподалік, аби подивитися на сваволо. Ікони, фігури, хоругви руйнівники повикидали на дорогу. Селяни образи та інші костельні речі зібрали й позаносили в церкву. Щоправда, згодом місцевий колгосп дах культові споруди переробив, накрив шифером, переобладнав будівлю на два поверхи і зробив тут склад. Унизу зберігав міндобрива, нагорі — збіжжя.

Колишній костел і досі стоїть без бані, хіба хрест символізує, що це культова споруда. Місцева влада на прохання греко-католицької громади передала будівлю в її користування. Жителі сіл Заруддя, Озерянка, Лавриківці, Травотолоки відремонтували її та з 2008 року тут діє храм Івана Богослова.

За 15 метрів від церкви Івана Богослова і знайшли дзвін. Про те, що дзвони десь закопані, у селі знали, але точного місця ніхто ніколи нікого не повідомляв. 20 років тому одна з учительок місцевої школи разом з пошуковцями сподівалася знайти реліквію, та не поталанило. Було відомо, що в 1970-х під час планування шкільного стадіону бульдозер ковшем наткнувся на дзвін. Щоб це не набрало розголосу, роботу призупинили й

уночі таємно дзвін переховали. Торік краєзнавці Микола Луцків за допомогою металопшукача вдалося натрапити на нього.

Знайдений дзвін бачив й адміністратор тутешньої греко-католицької парафії о. Михайло Небельський. Каже, що реліквію було закопано на глибині пів метра. На цьому місці певний час росли кущі й дерева, коли планували шкільну територію, деякі викорчували.

Дзвони на дзвіниці колишнього костелу підвішували на дерев'яному каркасі. Тому, стверджує отець Михайло, діаметр знайденого дзвона — 50—60 сантиметрів. Ніби цілий, крім однієї тріщини на вусі. Усередині немає била (ударника). Напевно, було як серце дзвона зняли насамперед, аби під час переховування воно не вдарило об стінки й не пішло відлуння.

Так чи інакше, а дзвін або кілька їх знімали із дзвіниці таємно вночі. Можливо, ударник десь окремо переховували, а може, й досі він лежить у землі. Пробували його шукати, та поки що марно.

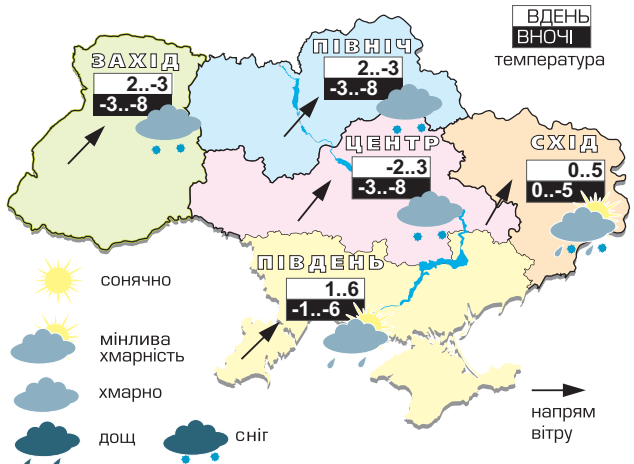
Отець Михайло Небельський каже, що знахідка потребує реставрації, бо окислилася. На поясок щось нібито викарбувано, але що до стемени, важко сказати. На талії дзвона видно гарний рослинний орнамент.

Самотужки не бралися чистити раритет, аби не пошкодити. «За таке не треба братися власними силами, потрібні фахівці», — переконаний священнослужитель. Настав час новорічно-різдвяних свят, тому реставраторів ще не запрошували.

Звісно, знахідка додає наснаги й бажання шукати й інші зняті із храмів дзвони.

Активних дій не проводимо», — стверджує о. Михайло. З металопшукачем лише про-йшли всю навколишню територію, але поки що безрезультатно.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 30 СІЧНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-3 -8	+2 -3	Черкаська	-4 -9	+2 -3
Житомирська	-2 -7	+1 -4	Кіровоградська	-3 -8	+2 -3
Чернігівська	-3 -8	+2 -3	Полтавська	-2 -7	-2 +3
Сумська	-2 -7	+2 -3	Дніпропетровська	-1 -6	-1 +4
Закарпатська	0 -5	0 +5	Одеська	-1 -6	0 +5
Рівненська	-3 -8	+1 -4	Миколаївська	-2 -7	+1 +6
Львівська	-3 -8	-2 +3	Херсонська	0 -5	+2 +7
Іва-Франківська	-2 -7	-2 +3	Запорізька	+1 -4	0 +5
Волинська	-2 -7	+2 -3	Харківська	-1 -6	-1 +4
Хмельницька	-3 -8	+2 -3	Донецька	+1 -4	0 +5
Чернівецька	-3 -8	-2 +3	Луганська	0 -5	0 +5
Тернопільська	-2 -7	+2 -3	Крим	0 -5	+3 +8
Вінницька	-3 -8	-2 +3	Київ	-4 -6	-1 +1

Укргідрометцентр

В Ізраїлі знайшли 1400-річний надгробок Пресвятої Марії

Олесь ГОРИЦВІТ
для «Урядового кур'єра»

ПЕРШІ ХРИСТІЯНИ. Археологи знайшли надгробок з написом «Пресвята Марія». Жінка, похована там, жила в районі Ніцана майже 1400 років тому. Знахідку зроблено під час розкопок поховань, що належали християнам у місцевих церквах та могильних. Ізраїльське місто Ніцана лежить на північному заході пустелі Негев. Його вважають важливим місцем для вивчення переходу між візантійським і раннім ісламським періодами. У V—VI століттях н.е. місто було центром для прилеглих сіл і поселень. У ньому була візантійська церква, фортеця, монастир і придорожня корчма, що обслуговувала християнських прочан, які йшли на гору Синай. Поблизу Ніцана археологи виявили візантійський надгробок з написом старогрецькою мовою: «Пресвята Марія, яка прожила непорочне життя». Вважають, що в могилі поховано жінку, яка жила 1400 років тому. Вказана і дата її смерті — 9 лютого. Знахідка поповнила колекцію інших знайдених тут надгробків, які належали християнам, повідомляє ізраїльське видання Haaretz.

Камінь з надгробка, знайденого в національному парку Ніцана

За словами археологів, на відміну від інших стародавніх міст у цьому регіоні, про поховання навколо Ніцана відомо дуже мало. Тому будь-який знайдений надгробок допоможе вченим визначити межі кладовища і відновити кордони давнього поселення.

ДОВІДКА «УК»

Місто Ніцан було засновано в III столітті до н.е. як проміжна станція на торговому шляху. Воно проіснувало 1300 років, а потім його покинули в X столітті н.е. Назву поселення було забуто, проте науковці дізналися про його існування в 1930-х, коли виявили архів папірусів з грецькою назвою міста Несана.

Астрономи отримали знімок галактики, тонкої, як голка

Орест ГОРЯНСЬКИЙ
для «Урядового кур'єра»

КОСМІЧНІ СЮРПРИЗИ. Використовуючи чотириметровий телескоп Національної обсерваторії Кітт-Пік (США), астрономи отримали знімок тонкої, як голка, спіральної галактики IC 2233. «Тонкий профіль цієї небесної голки привертав увагу астрономів майже 150 років — її виявив 1874-го валлійський астроном-любитель Ісаак Робертс, один з піонерів астрофотографії», — зазначають на сайті Національної дослідницької лабораторії оптико-інфра-

червоної астрономії (NOIRLab). Галактика IC 2233 розташована на відстані приблизно 40 мільйонів світлових років від Землі в напрямку сузір'я Риси. Вона відносно спокійна і має низьку швидкість зореутворення, формуючи світлішу у 20 разів повільніше, ніж Чумацький Шлях. Три-валлий час вважали, що галактика IC 2233 взаємодіє із сусідньою карликовою галактикою NGC 2537. Однак тепер це вважають вкрай малоімовірним. Спостереження, проведені 2007 року, показали, що галактики не взаємодіють у парі, ймовірно, розташовані на різ-

Як знайти срібну голку в копиці космічного сіна знає телескоп Hubble, який зробив зображення спіральної галактики IC 2233, однієї з найбільш плоских відомих галактик, повідомляє NASA

них відстанях від Землі. Астрономам не вдалося знайти жодних переконливих доказів ми-

нулого злиття небесної голки з будь-якими іншими галактиками.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)

Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступник головного редактора
Павло БЕБА

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Михайла Грушевського, 14
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 230-06-71, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 82 331
Загальний тираж за січень 181 937

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua